

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peči vrsta
mailoglas po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Proti politiki skrajnosti

V vrtnec skrajnosti bi hoteli nekateri politiki zagnati našo državo. Mnogo govoreči zagrebški politiki bi hoteli čim bolj zrahljati vse vezi, ki vežejo posamezne pokrajine, bolj tiho delujoči belgrajski politiki pa bi najraje oblekli vso državo v eno uniformo, ki bi nosila njih embleme. Dosludno tej volji iščejo in naglašajo zagrebški ekstremisti razlike tudi tam, kjer jih ni, dočim nočejo belgrajski ekstremisti videti niti najbolj kričečih razlik. Eni ko drugi so zaljubljeni le v se in svoje ideje, eni ko drugi nočejo pogledati resnici v oči. Nujna posledica tega pa je, da se nasprotstva stalno večajo in da kljub težkemu delu našega kmeta in napornemu trudu našega delavca še ni nastopila doba naše konsolidacije.

In ne more priti do te prepotrebne dobe, dokler imajo količak besede ekstremisti. Zakaj slepi za vse, kar ne spada čisto v njihov ozki koncept, so ekstremisti. Oni so tipični zastopniki katastrofne politike in ne državni interes ne ljudski blagor jim nista mar, ker je njim pri srcu le interes misli, v katero so se zagrizli. Tako vidimo, kako se zagrebški ekstremisti bore proti nujno potrebnemu zunanemu posojilu, pa čeprav bi od tega posojila dobila tudi Hrvatska težke milijone. Zato vidimo, kako bi nekateri zagrebški ekstremisti najraje zavrskali, če bi padel dinar, pa čeprav bi tečajno razliko v največji meri plačal baš hrvatski narod. In na drugi strani niso belgrajski ekstremisti nič boljši. Slepi za vse argumente prevdarnosti so Srnaovci in za nobeno ceno nočejo razumeti, da v državi ne more vladati samo volja ene pokrajine. Belgrajski skrajneži bi pozdravili iz zagrizenosti celo amputacijo, pa čeprav bi ta pomenila katastrofo ne le amputiranih pokrajin, temveč vse Jugoslavije.

Politika rušenja tudi zadnjih mostov, politika graditve prepadov, to je politika ekstremistov. Ne more pa nikdar biti za tako politiko slovenski narod in zato ekstremna politika ne more dobiti v Sloveniji tal. Maloštevilni in nacionalno najbolj eksponiran slovenski narod mora biti in tudi hoče biti **absolutno za državo**. Zato pa hoče slovenski narod, da se država konsolidira, da napreduje njeno gospodarstvo, da napreduje njena kultura, ker je s tem tudi ljudski interes najbolj zavarovan. Kmetu, delavcu, obrtniku in sploh vsem stanovom je pomagano samo s pozitivnim delom, ne pa z večanjem nasprotstev in s poostrojitvijo sporov. Kajti med prepiranjem ni mogoče delati.

Delo za konsolidacijo države ni zato le slovensko narodno delo, temveč tudi pravo socialno delo, ki daje zaslužek vsem stanovom in kruh vsem ljudem.

Ko brani slovenski narod državni interes, pa ostaja zvest slovenskemu stališču, ker ve, da je država močna šele tedaj, kadar morejo vse individualnosti v njej razviti vse svoje sile, ne pa, kadar so te pristržene. Ne brani pa slovenski narod svojega stališča s sredstvi, da bi z njimi otežkočal notranji razvoj v državi in ne brani ga s katastrofno politiko ekstremistov, temveč z realno politiko patriotov. Uspehi take politike seveda niso takoj vidni, ker taka politika tudi ne računa na zunanje efekte, zato pa so njeni uspehi tem trajnejši.

Ker je slovenski narod proti ekstremni politiki, zato se tudi ne meša v spore ekstremistov, temveč gre s tistimi, ki mu omogočujejo delo. Vsak, kdor dela, sme vedno računati na slovensko pomoč, kakor ne bo nikdar našel na svoji strani Slovencev tisti, ki razdira. Najboljše za državo je složno delo vseh, zato je slovenski narod absolutno za sporazum. Čim preje pride do sporazuma, tem bolj bomo zadovoljni mi Slovenci, ker vse prej ko izkoriščati bi hoteli sedanji spor. In pride še čas, ko bodo tudi zagrebški ekstremisti spoznali, da je v vrtnicu skrajnosti samo slovenski minister ohranil hrvatske pozicije.

So pa ljudje, ki vsega tega nočejo razumeti in ki se drznejo govoriti celo o slovenskih konjunkturistih. Ni treba posebej povdariti, da pride ta očitek baš od ljudi, ki so sami največji konjunkturisti. Konjunktura ob razkolu demokratske stranke je rodila njih stranko, popreobratna gospodarska konjunktura ustvarila njih tisk in konjunktura z Radičevim skrajnostjo jih je ohranila pri življenju. In sedaj si hočejo pomagati s tem, da skušajo ujeti poulične demonstracije za svojo stranko.

V boju ekstremistov so Slovenci oni, ki hočejo po zlati srednji poti. V njih rokah je državni prapor, v njih delu državna misel. Slovenska politika je danes ona čvrsta točka, na katero bodo morali priti eni ko drugi ekstremisti, ker samo s te točke vodi črta prave državne politike,

Seja Narodne skupščine

Dr. Korošec za samoupravo občin — Petejanova interpelacija zavrnjena

Belgrad, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Današnja skupščinska seja se je pričela kmalu po 10. Po opravljenih formalnostih je prešla skupščina na dnevni red, na odgovor notranjega ministra in predsednika vlade d. Korošca na interpelacijo socialističnega poslanca **Petejana o razpustu občinskega odbora v Mežici**. G. dr. Korošec je izjavil:

Poslanec Petejan zahteva od mene odgovor, če mi je znano nezakonito stanje v Mežici in če to stanje odobravam in če sem pripravljen odrediti, da se občinske volitve takoj razpišejo. Interpelant smatra za nezakonito stanje okolnost, da je občinski odbor razpuščen. Ta odbor je bil razpuščen z odlokom mariborskega velika župana z dne 4. novembra 1926, ko je bil notranji minister Boža Maksimovič. Razlog je bil v tem, ker je bivši občinski odbor gospodaril z občinskim denarjem razpisno, kar se je ob priliki revizije ugotovilo in ker ni bilo jamstva za nepristransko gospodarstvo v občini in njen splošni napredek. Bivši občinski odbor je neusmiljeno razpisoval z denarjem. Največji vpliv pri tem je imel bivši učitelj Möderndorfer, ki se je eksponiral za komunistične ideje in našel ravno v Mežici pripravno polje.

Interpelant trdi, da je odlaganje volitev v veliko socialno in gospodarsko škodo občine in občanov. Ravno nasprotno je res. Prejšnji odbor je pripeljal gospodarstvo v tako stanje, da se je moral sedanji vladni tajnik Ivan Milač mnogo truditi, da je napravil red. Najpreje je moral določiti višino dolgov. Stvar je bila zelo zamotana, ker je g. Möderndorfer sklepal z različnimi podjetji v Avstriji in pri nas ustmene pogodbe, za katere je vedel samo on in ki se niso nikjer zabeležile. Odkor je v občini komisar, so se uredile občinske finance, tako da je od 5.000.000 občinskih dolgov ob razpustu ostalo na koncu 1927. leta 4.551.181 Din ter da so za tekoče leto urejene anuitete in obresti.

Trditve, da se ni ničesar plačalo, ni resnica. Tudi ni res, da je komisar na novo izdal 400.000 Din za dotacijo stavbe in 1000 Din za organista. Ta znesek je votal cerkveni konferenčni odbor in je občina sodelovala samo, kolikor določa zakon.

Minister nadalje ugotavlja, da imata **Hrvatska in Slavonija 398 občin, pa le 16 komisarijatov, Slovenija 1200 občin in dva komisarijata, Dalmacija 79 občin, 5 komisarijatov, Vojvodina 319 občin in samo en komisarijat**. Vladni komisar ne prejema za svoje posle nobenih nagrad. Izplačali so se mu samo potni stroški in dnevnice. Občinsko gospodarstvo prehaja sedaj na normalna tla. Vsi tisti, ki jim je blagor občine na srcu, so s komisarjevimi delom zadovoljni. Dalje zatrjuje minister, da v **načelu ne odobrava nobenega razpusta občinskih samouprav**. To sem z dosedanjim delom kot notranji minister tudi dokazal. **Zakonitost** je temelj mojim odlokom. To sledi tudi iz statistike komisarijatov. Od-

leki o razpustitvi občinskih odborov tudi ne spadajo v pristojnost ministra, ampak je to pridržano velikim županom, ki postopajo sporazumno z oblastnimi odbori. Minister vrši le nadzorstvo.

Ceprav spada razpis volitev v kompetenco ministra, bi vendar ne mogel postopati v tem trenutku po želji interpelanta in tistih, ki so tu angažirani. Poleg razloga **razpisnega gospodarstva v Mežici** prihaja v poštev tudi drug zadržni razlog, ki obstoja še nadalje. Möderndorfer, glavni krivec slabega občinskega gospodarstva, se nahaja še vedno v Mežici. Njegovo delo je bilo prežeto s komunističnimi težnjami. Neodpustljivo bi bilo, če bi se občina dala zopet v roke tistim, ki so dovedli do razpusta obč. odbora in ki tako delo odobravajo. Ker ni zglede, da pride do obč. odbora, ki bi delal v prid splošnemu blagostanju, ker je večina komunistična, je bolje, da sedanje stanje obstoja še naprej, kar je v državnem interesu. Vsak patriot se bo izjavil za sedanji položaj, dokler se razmere ne spremenijo. **Korist države je najvišji zakon**. (Burno odobravanje.)

Petejan je odgovarjal ministru v polurnem govoru. Najpreje je navajal zgodovino, kako je veliki župan Pirkmajer razpustil ta odbor in prestavil učitelja Möderndorferja, kako so **sam. demokrati zapirali delavce** in kako so se udinjali angleškemu kapitalu. Od takrat sta potekali dve leti, mariborski veliki župan pa volitev še ni razpisal, češ da komisar še ni spravil občine v red. Poskrbi naj se, da se odstrani iz Slovenije še zadnji ostanek režima, ko so imeli pristaši SDS v Sloveniji monopol na razpuščanje občinskih odborov. Trdi, da v Mežici ni več komunizma in da se je začelo intrigrirati zoper tisto občino, kjer so socialisti močna stranka. O očitkih glede Kristana pravi, da ga ne bo branil. Zahteva, da se čl. 82 finančnega zakona kot neutemeljen črta in da se komisarjat ukine. V debati je prišel na vrsto tudi zakon o zaščiti države. (Poslanec Smodej: »Mi smo tudi danes zoper ta zakon. Toda zakon je zakon.«) Petejan napada oblastni odbor mariborski. (Dr. Korošec: »Vi pa greste v Maribor in glasujete za vse.«) Klici iz vrst Jugoslovanskega kluba: »To je gumi! To je harmonika!« Petejan govori o Mussoliniju, fašizmu, Rapallu, ljubljanskih manifestacijah. Končno zahteva razpis volitev v Mežici.

Za Petejanom so govorili o občinah zemljoradniki Drljača, Lazič in Vujič. Ministru za vere Cvetkoviču so očitali, da gaži zakon, kar je pokazal slučaj v Nišu. Zato se je minister za vere Cvetkovič takoj javil k besedi in pojasnil ta slučaj. Za Cvetkovičem je govoril Nemeč Moser, ki je naravno napadal vlado, češ da ne gre Nemečem v Vojvodini v občinah na roko.

Skupščina je sprejela Vesenjakov predlog za prehod na dnevni red. Prihodnja seja bo v soboto ob pol desetih.

Brezolodne intrige opozicije

Belgrad, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Opozicijskemu tisku je dobrodošel slučaj v radikalnem klubu, da delajo kombinacije o bližnji vladni krizi. Na snočnjem sestanku radikalnega kluba je prišlo namreč do prerekanja med poslancema Rade Brušijo in Ivanom Sušičem. Poslednji je nezadovoljnej iz Sandžaka in ne predstavlja nikogar razen sebe. Vendar je ostro napadel nekatere radikale in tudi ministra Cvetkoviča. Radikalni klub je obračunal s poslancem Sušičem in zadevo likvidiral.

Mnogo več prahu je dvignila obtožba, ki so jo nekateri člani glavnega odbora zapretili ministru za vere Cvetkoviču, ki je baje samolastno razgalil oblastni odbor v Nišu in celo dejal: »Nema zakona!« Minister Cvetkovič je danes slučaj pred narodno skupščino razjasnil. Zatrnil je, da ni res, kar se o njem trdi glede Niša. Ko je zvedel, kaj se dogaja v Nišu, da je skupščina proti odboru, pred-

to je politika, ki je kompromis narodne individualnosti in vsedrjavne skupnosti. Reprezentant te politike je vodja slovenskega naroda in zato je samo logično, če je tudi šef vlade. Kajti njegova politična linija danes vodi in bo tudi pri-vedla do zmage.

sedstvo pa bojkotira skupščino, je odšel v Niš, da se posvetuje s prijatelji. Nikdar ni trdil, da zakon ne velja. Zato odbija vse napade, ker nimajo nobene podlage.

Iz krogov glavnega odbora in opozicijskega tiska se je raznesla vest, da je notranji minister in predsednik vlade g. dr. Korošec odredil zoper Cvetkoviča preiskavo. Nesmisel te intrige je očividno, ker je ministrstvo za vere nepristojno. Te vesti so brez vsake podlage in kratkomočno izmišljene.

Vaš dopisnik se je danes razgovarjal o tem slučaju z radikalnimi poslanci in člani vlade, ki so mu dejali, da vlada v Cvetkovičevem slučaju ne vidi nobene afeze. Brezplodno je govoriti o kaki aferi. Radikalni poslanec je dejal: »Kje bi bilo govora o veliki aferi, če bi dr. Korošec kot strankin šef in poslanec videl nered v ljubljanski in mariborski oblastni skupščini, pa bi se posvetoval s poslanci svoje stranke, kako bi bilo spraviti delo v normalen tir ter napraviti soglasje med skupščino in odborom. Da gre za senzacijo, kombinacij in kriz ježen tisk in nekatere nezadovoljnejše, je najboljši dokaz delo vlade, ki bo že prihodnji ponedeljek sprejela proračun in ga takoj odkazala finančnemu odboru. Po trdnem prepričanju pa ga bo imela že v februarju pod streho.

Prvi stiki radičevcev z radikali

Zagreb, 15. nov. (Tel. »Slov.«) V Zagrebu je izzvala največjo senzacijo vest, ki jo prinaša »Narodna politika« iz Beograda, da je nastal v KDK živahno vrenje. »Narodna politika« namreč poroča, da se te dni nahaja v Belgradu bivši podtajnik v finančnem ministrstvu Neudorfer, ki velja za najuglednejšega radičevca, ki si je prizadeval, da bi po Pelešu prišel v zvezo z radikali. V tem je tudi uspel. Razen tega je Neudorfer prišel v stik z muslimani. Razen tega je bil v Belgradu tudi poslanec Galić, ki je zahteval izplačilo dnevnice. V krogih, s katerimi je prišel v zvezo, je ostro napadel Pribičevića, ki vodi politiko kljubovanja. V svojem razpoloženju pa je še vedno proti Hrvatom, kakor je bil za časa obznane.

Hrv. inteligenca proti KDK

Zagreb, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Današnja »Slovenčevac« vest, da se mudita v Belgradu Meštrovci in Čurčin in da sta bila pri g. dr. Korošcu, je vzbudila v zagrebških krogih veliko senzacijo. Poročali smo, da je hrvatska inteligenca brezpogojno zoper sedanjo politiko KDK. In ravno najvišja inteligenca se bavi z mislijo, kako iziti iz sedanje pasivne hrvatske politike. Zlasti Meštrovčev bivanje v Belgradu se smatra za politično važno. Mnogi trde, da se je Meštrovčev v Belgradu sestal tudi z drugimi politiki in razpravljal o možnosti sporazuma med Belgradom in Zagrebom. Vendar se kaj avtoritativnega o teh verzijah, ki krožijo po Zagrebu, ni moglo doznati. Opozicijski krogi se drže strogo rezervirano.

„Po ačana“ borba KDK

Zagreb, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila sejo vodstva KDK. Razpravljali so o političnem položaju. Sklenilo se je nadaljevati pojačeno borbo. Javnosti se niso dala nobena obvestila. Sklenilo se je, da se vršijo shodi KDK: 2. decembra v Pakracu, 9. decembra v Virovitici, 16. v Brodu, 30. Banjaluki. Na teh shodih bosta govorila Pribičević in dr. Maček.

Nabava vagonov in ladij

Belgrad, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Železniški minister je po odobritvi ministrskega sveta predložil finančnemu odboru dve pogodbi. Prva se tiče nakupa 15 vagonov s parnimi kotli in 15 vagonov-eistern. Od osmih podjetij, ki so se udeležila licitacije z dne 24. julija, so stavile najugodnejše ponudbe tvrdka »Ferum« v Subotici in vagonovska tovarna v Brodu, za cisterne pa budimpeštanska tovarna »Pyrač«. Njihove ponudbe so mnogo ugodnejše, nego prejšnje, ki jih je dosedaj država sprejela. V celoti gre za 7.650.000 Din. Finančni odbor je na današnji seji ta ministrov predlog sprejel.

Drugi predlog se tiče pogodbe med ravnateljstvom rečne plovbe in srbskim brodadarskim društvom za popravilo rečnega brodogoja. Pogodba določa, da bo brodadarsko društvo prvo leto popravilo najmanj 30 ladijskih objektov. Za izplačilo so določene delovna fiksna določena vsota z denarjem ali pa koeficienti, po katerih bi se izračunalo pri popravilih, koliko naj plača rečna plovba za popravila. Finančni minister je tudi ta dva predloga sprejel.

Nettunske konvencije ratificirane

Milan, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Mussolini in jugoslovanski poslanik v Rimu Rakić sta večeraj izmenjala ratifikacijske listine o nettunskih konvencijah z dne 20. julija 1925 s korespondenco, ki spada zraven, in o belgrajskih pogodbah z dne 24. junija in 12. ter 21. avgusta 1924.

Agrarni zakoni

Belgrad, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Odbor za agrarni zakon je imel danes skupno sejo, na kateri je obravnaval predlog demokratskega poslanca Sečerova. Predlagatelj je pojasnil svoj predlog. Gre za odkup kmetijske zemlje, ne pa za likvidacijo celotnega agrarnega vprašanja. Minister Daka Popović je izjavil, da je tudi njegov načrt že gotov. Po njegovem načrtu se bo agrarni zakon raztegnil tudi na vso Srbijo, ki je bila dosedaj izključena. V debato so posegli Kremžar, Vesenjajk, Sečerov, minister Popović in dr. Ribar. Odbor je soglasno sklenil, da se o predlogu Sečerova ne debatira, ker bo vlada predložila svoj predlog. Na jutrišnji seji pride na vrsto zakon o zadrukah.

Ker je Korošec šef vlade

V najbolj zagrizenem opozicionalnem listu »Hrvat« čitamo:

»Po obstoječih predpisih bi se imela izvršiti izvolitev novega (zagrebškega) župana najkasneje v štirih tednih po izpraznitvi županske stolice. Ta rok poteče v torek, dne 20. t. m. in zato se poloficijno sporoča, da bodo županske volitve v ponedeljek, dne 19. t. m. Potemtakem so propadle vse akcije, ki so hotele doseči razpust občinskega sveta in ki so bile podvzete od več strani. Eni so se zaradi tega obračali na Korošca, drugi na Davidoviča, tretji na Vukičevića, četrta na radikalni glavni odbor, peti na »tajne sile«, kakor je bil kdo komu bližji. A ko so eni videli, kaj hočejo drugi, je nasprotovanje teh interesov povzročilo sklep, da se pusti Zagreb na miru, kar je tudi najbolj pametno. Vsem onim pa, ki so delali in delajo za razpust občinskega sveta, jim Zagreb tega ne bi mogel tako lahko odpustiti.«

V »Obzoru«, listu, ki silno simpatizira s KDK pa čitamo:

»... Iz vsega članka »Politike« pa se jasno vidi nepriznani bes »Politike« na dr.-a Korošca, ker ni dosedaj uporabil proti vodstvu KDK obznanje...«

In na drugem mestu pravi »Obzor«:

»Kakor se vidi, gre »Politika« v svojih napadih na dr.-a Korošca tako daleč, da ga celo obtožuje, da je država vsled njegovega stališča v nevarnosti. Zdi se, da je ta kampanja proti dr.-a Korošca nastala zato, ko so hegemonisti spoznali, da dr. Korošec noče opraviti zamorskih poslov, ki so mu jih oni namenili proti KDK.«

Tako polagoma prodira resnica in počasi bodo morali priznati tudi hrvatski listi, kar že govori Zagreb, da je namreč prava sreča za Hrvate, da je šef vlade dr. Korošec. Kajti samo njegova zasluga je, če še ni zapela nad Hrvatsko — obznana.

Le na rahlo bi pri tem pripomnili, da seveda slovenski pristaši KDK te velike zasluge dr. Korošca ne bodo nikdar priznali, ker njihova historična naloga je, da so vedno neobjektivni, vedno le malkontenti. Zato pa je tudi čisto vseeno, kaj govore in mislijo o dr. Korošcu.

Propadajočim že gre pravica kričanja, je dejal dr. Korošec in zato naj slovenski nazadnjaki le še kriče.

Objektivna javnost pa bo s priznanjem za beležila vse one pozitivne stvari, ki so se zgodile, ker je bil šef vlade — dr. Korošec.

Eksodus opozicije v sarajevkem občinskem svetu

Še so v svežem spominu besede novega sarajevskega župana, da bo postopal objektivno in sporazumno z manjšino, že je prišlo do eksodusa vse opozicije in kar je najvažnejše, ne brez vzroka. Novi občinski svet je namreč pri volitvi odborov popolnoma prezrl pravice opozicije. Čeprav šteje združena opozicija, radikalni, židje in štirje muslimani 13 članov in bi morala v vsakem odboru dobiti vsaj dva člana, ni hotela večina priznati manjšini niti enega. Tako je večina jasno izjavila, da ne spoštuje pravic manjšine, temveč da hoče manjšino čisto navadno majorizirati. To je treba tem bolj poudariti, ker so člani večine tudi oni radičevci, ki znajo sicer tako lepo deklamirati proti majorizaciji. V Sarajevu pa so radičevci dokazali, da so oni proti majorizaciji le tedaj, kadar so v manjšini, da pa sicer niso nič boljši, ko vsi drugi narobe-demokrati.

Čisto pravilno je zato opozicija odgovorila na to radičevsko nasilje z eksodusom. Z ljudmi, ki nočejo spoštovati niti najbolj osnovnih zahtev parlamentarizma, pač ni mogoče sodelovati.

Postopanje večine v sarajevskem občinskem svetu pa je tem bolj obsodbe vredno, ker so prišli v odbore povečini ljudje, ki niti sposobni niso za svoje mesto. Zato bo morala večina klicati na seje odborov razne strokovnjake, da jo bodo ti poučili, kako treba sklepati. Mesto izvoljenih svetovalcev bodo torej odločevali neizvoljeni strokovnjaki, pa čeprav je v sarajevskem obč. svetu dovolj ljudi, ki bi mogli uspešno izvrševati svoje naloge. Tako vse mesto obsoja, da ni v nobenem odboru dr. Niko Andrijašević, ki velja kot najmočnejši intelektualec v Sarajevu.

Ce bo večina v sarajevskem občinskem svetu še nadalje hodila po napačni poti majorizacije, potem se ji lahko pripeti, da bo narastel opozicionalni blok na 17 članov in bo večina štela le 18 svetovalcev. Kako pa bo mogel župan vladati z enim glasom večine, pa niti vprašanje ni, ker je pri vseh važnejših sklepih potrebna dvetretjinska večina.

S svojim postopanjem v sarajevskem občinskem svetu so se radičevci razkrili kot stranka, ki pozna, kadar je v večini, samo princip majorizacije, proti kateremu sicer tako kriči.

To radičevsko dvoličnost si je pač treba zapomniti zlasti za takrat, kadar bodo radičevci zopet kričali o belgrajski majorizaciji. Naj najprej naredi red pri sebi in potem naj šele pridigujejo drugim.

Belgrad, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Zadele so sledeče srečke: 400.000 Din: štev. 11.126, 100 tisoč Din: 106.623, 20.000 Din 85.277, po 10 tisoč Din 108.027, 36.711, 71.052, 87.709, 98.698, 26.089.

Odločna izjava nove francoske vlade

v Paris, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Vladna izjava, ki jo je danes podal Poincaré v poslanski zbornici, Barthou pa v senatu, se pričinja z besedami: »Kabinet, ki se vam predstavlja danes, apelira na vse republikance, da se dela prejšnjih vlad, ki so ostala nedovršena, dokončajo v slogi. Sprejem državnega proračuna ob pravem času je potreben, tako v interesu finansiranja kakor tudi v interesu reparacijskih pogajanj. Legalna stabilizacija je zaključila razne finančne sanacije, sanacijsko delo pa še ni končano, dokler se ima sploh še kaj storiti. Vlada upa, da bo s finančno komisijo mogla priti do sporazuma o vprašanih, ki dosedaj še niso rešena. Saj o tem ni bilo posebnih razlik v mnenjih, ker je bil predlog finančne komisije popolnoma v okviru vladnih namer, kakor so prišle do izraza v razlogih proračunskega predloga. Male diference se niso nanašale na višino števil, temveč samo na vprašanje, ali je ostalo tudi ravnotežje proračuna nedotaknjeno. Novi proračun pri naša bistveno zvišanje gospodarskih in socialnih izdatkov ter je jasno zavzel smer reformatorične realizacije.

Dalje pravi izjava, da so radi čl. 70 in 71 finančnega zakona nastale težkoče. Oba člena sta se v svoji sestavi izpremenila tako, da je nova oblika sprejemljiva. Ta dva člena sta vitalnega pomena za ohranitev intelektualnega in moralnega vpliva Francije v daljnih deželah. Naj se v boju proti temu členoma uvede katerakoli procedura, mora vlada vendar zahtevati, kar smatra, da more zahtevati z ozi-

Tudi Romunija dobi švedsko posojilo

Bukarešt, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Preden je danes Titulicu odpotoval v London, je imel večurno konferenco z ministrskim predsednikom Maniu in zunanjim ministrom Mironescom o zunanjih politiki. Titulescu je dobil nalogo, da zastopa romunski mandat pred Društvom narodov in da t. li vodi, kakor se čuje, pogajanja za posojilo. Kakor poroča »Adeverul«, je dobila vlada ponudbo tudi od švedskega trasta, ki stavi v splošnem ugodne pogoje, ki pa so mogoči, kakor v Jugoslaviji, samo če mu da v zakup monopol na vžgalice, kar pa bi utegnilo ogroziti pogajanja o stabilizaciji leja. Vlada se bo to-

Ceški listi o pogodbi

Praga, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški listi izražajo svoje obžalovanje, da je uspel dosedanjih češkoslovaško-jugoslovanskih trgovinskih pogajanj tako skromen, za kar dela veleindustrijska »Tribuna« odgovorne češke agrarce radi njihove nepoučljivosti. Čas za trgovinsko pogodbo še ni goden, pravi »Tribuna«, ker je Jugoslavija zahtevala ravno znižanje carine za poljedelske proizvode kot predpogoj za vsako drugo opuščanje in je smatrala carinske postavke, katere je ponudila Češkoslovaška, za neprimerno podlago za dogovor. List predlaga, da se uvedejo preferenčne carine, vsaj za nekatere vrste blaga.

Sporazum o reparacijah

Paris, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnjem razgovoru nemšk. poslanika von Höchsta z ministrskim predsednikom Poincaréjem so se glasom »Matina« razjasnila zadnja predvprašanja, tako da je sedaj gotovo, da se bo sedaj proučevanje revizijskega vprašanja izročilo neodvisnim strokovnjakom, ki bodo ne da bi bili vezani na instrukcije, razsojali po svoji najboljši vesti in vednosti. Vladam bo potem dano na prosto, ali sprejmejo rezultat dela strokovnjakov ali ne.

Zločinska malomarnost kapitana

Newyork, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Poročila potnikov, ki so bili rešeni s parnika »Vestris«, si sicer nasprotujejo, ugotovila pa so dve dejstvi: popolno nemarnost kapitana Carreya, ki brez dvoma nosi vso odgovornost za nesrečo, in navzlic nasprotujočim si vestem številne dokaze junaškega požrtvovanja in nesebičnosti posadke. Kapitana, ki je od sobote večera ostal v svoji kabini, so še le potniki v ponedeljek zjutraj morali prisiliti, da je oddal prve klice na pomoč, ko so valovi že poplavlili medkrov. Pri spuščanju sta se ponesrečila dva čolna, radi česar je na krovu nastala panika. Kljub temu pa so potem v redu spustili dva čolna z ženskami in otroki. Govori se, da je kapitan potem izvršil samomor.

Po Etni še vezuv

Milan, 15. nov. (Tel. »Slov.«) Isti čas, ko je ponehalo bruhanje lave na Etni, je začel v zadnji noči delovati Vezuv. Že več dni je izstopala tekoča lava, vendar zaenkrat za tamošnje občine ni nobene nevarnosti, ker odteka lava v dolino Inferno.

Zborovanje vojvodinskih cerkvenih rimsko-katoliških občin je pričelo včeraj v Subotici pod predsedstvom škofa Budanoviča. Trajalo bo več dni. Obravnavali bodo cerkvena vprašanja.

rom na svojo odgovornost. — Vladna izjava govori potem o notranjem miru, o ohranitvi javnega reda, disciplini v upravi in o socialnem napredku.

O zunanje-političnih vprašanjih veli izjava: Z vso svojo močjo smo odločeni, delovati pri racionalni organizaciji zunanjega miru. Tudi tu se je delo šele začelo. Zdi se, da je na pravem potu, mora pa se dokončati. Pogajanja, od katerih je lahko odvisna usoda Francije in Evrope, so se pred kratkim začela med Nemčijo in njenimi upniki, da se v soglasju v Dawesovim načrtom in z ženevskim dogovorom reši težki problem reparacij. Prejšnji kabinet je imel večkrat priliko, da je objavil pogoje, pod katerimi bi se mogla sprejeti rešitev; sporočil je te pogoje vladam ostalih upniških držav, katere pa so tudi nas obvestile o svojih lastnih programih. Med temi programi ni ničesar, kar bi bilo nezdružljivo, in sodi se, da ni zaprek za imenovanje strokovnjakov za proučitev celokupnega problema. Nova vlada je že začela pogajanja v oni točki, kjer so zaostala, in upam, da jih bo dovedla do konca. Izjava konča: Čim večje bo zaupanje, ki ga bo izrazil parlament vladi, tem večja bo pravica, s katero se bo vlada pri teh pogajanjih lahko predstavila kot zastopnica francoske misli. — Ko je bila izjava prečitana, jo je desnica demonstrativno odobrvala. Na levice pa so se takoj pojavili energični protesti in takoj je stopil na govorniško tribuno kot prvi opozicijski govornik socialistični poslanec Aurioi

Tudi sam. dem. profesorji preklicali socialni bojkot

Ob priliki proforskega kongresa na Sušaku je napisal zagrebški »Obzor« na naslov sam. demokratičnih profesorjev par tako zanimivih opazk, da smatramo njihovo objavo važno, zlasti še z ozirom na netočno poročilo v »Slov. narod«. Po trditvi, da je proforsko društvo čisto centralistično društvo in tipičen primer srbijskega razumevanja jugoslovanstva, piše »Obzor«:

»Brez ozira na ponašanje jugoslovanskega proforskega društva v dobi protikulturnega preganjanja in premeščanja hrvatskih profesorjev (za časa PP-režima, op. uredn.), brez ozira na to, da ti jugoslovanski profesorji niso protestirali ne proti redukcijam in slabemu dotiranju prečanskih šol, moramo konstatirati, da niso niti po proglašanju bojkota, niti po krvavem 20. juniju prekinili svoje zveze z upravo v Belgradu. To je tem bolj čudno, ker vodijo zagrebško sekcijo jugo-profesorjev samostojni demokrati P. Serdar, Musulin in drugi. Vsi ti profesorji so bili, dokler je bil g. Svetozar Pribičević prosvetni minister, zelo odlični in disciplinirani člani samostojno demokratske stranke. Sedaj pa, v dobi socialnega bojkota, ki ni upravičen samo s strankarskega, temveč tudi s človeškega stališča, zapuščajo svojega voditelja Sv. Pribičevića in odhajajo na kongres, da se »prijateljsko« pogovore s svojimi srbijanskimi voditelji na čelu z Jeremijo Živanovićem, ki je zapustil Pribičevića, ko je ta šel v opozicijo in ki se je svojega voditelja odrekel javno na političnih shodih...«

G. Pribičević in rovjetska Rusija

Včeraj je g. Pribičević v svoji dnevni izjavi vroče zagovarjal misel, da mora naša država priznati sovjete.

Pred 18 meseci pa je govoril oni isti Pribičević takole:

»G. Ninčić je poskusil začeti pogajanja s sovjetsko vlado ter se prepričal, da je absurdna misel, da bi na ta način prišel v stik z ruskim narodom. Sovjetska vlada namreč ni narodna vlada... Če bo Jugoslavija priznala sovjetsko vlado, potem se pravi to, da bo ustanovila na Balkanu središče komunistične delavnosti, kar bi moglo ovirati miroлюбno delo v naši državi. V ostalem pa itak vsakdo ve, da bi bil edini uspeh priznanja sovjetske vlade: povečanje proračuna zunanje-ga ministristva in nič drugega... Zadnji dogodki na Vzhodu potrjujejo še enkrat točnost dr. Kramačevega govora, ki je prijatelj Rusov... Kar se tiče trgovinskih zvez s SSSR, nimajo te za Jugoslavijo nobenega pomena.«

Po 18 mesecih pa govori g. Pribičević čisto drugače. Kakor kaže in kakor kaže. In to naj bo voditelj naroda!

Seja mariborskega občinskega sveta

Zanimanje občinstva za današnjo sejo je bilo zelo veliko. Že pred pričetkom seje je bila galerija teko polna, kakor že dolgo ne. Takoj po otvoritvi je župan imenoval za overovalca zapisnika dr. Vebleta in Jelena. ter naznanil občinskemu svetu, da sta mesto odstopivših občinskih svetnikov Goleša (SLS) in Krajnika (soc.), ki sta se kot mestna službenca odrekla mandatoma, prevzela mestni obč. svetnikov z vsemi dolžnostmi v posameznih odsekih dr. Veble (SLS) in Močnik (soc.).

Nato preide k svojemu poročilu. Okrajni zastopnik naznanja, da se vrše volitve v okrajni zastop 3. februarja 1929. — V vodstvo obrtno nadaljevalne šole prideta kot zastopnika občinskega sveta dva občinska svetnika. — Z ozirom na namero, da se prenesejo posli mariborskega finančnega ravnateljstva v Ljubljano, se sklene, da se pozove g. finančni minister, da spremeni tozadevno uredbo o organizaciji finančne uprave v tem smislu, da se ustanovi finančno ravnateljstvo tudi v Mariboru, ker je to iz narodno gospodarskih ter politično upravnih razlogov, kakor tudi z vidika zmanjšanja stroškov nujno potrebno. — Sledi cel kup socialističnih interpelacij in predlogov, ki romajo v posamezne odseke. — Sprejme se nujnost predloga, da se protestira pri finančnem ministristvu radi prevetlike obdačbe mesta Maribora po mariborski občinski skupščini. — Izvoli se komisija, ki jo tvorijo občinski svetniki iz meljskega predmestja, in sicer dr. Veble, Bahun in Murko, z nalogo, da pregleda teren pri novih kanalizacijskih delih v Melju in da stavi tozadevne predloge glede tega, kako naj se omogoči dohod k Dravi. — Ker ni navzoč referent I. odseka, se preide takoj k poročilu III. odseka.

III. odsek — poroča obč. svetnik Stabej.

Imenovanje novih ulic. Ulica, ki vodi od Gajevje ulice pravokotno na Vrbanovo ulico, se imenuje dr. Anton Medvedova; južno kolonije vodeča ulica, ki izhaja iz Betnavske in pride do Radvanjske ulice se imenuje Delavska; poleg tega dobila isto ime tudi dve ulici v notranjosti kolonije; del severno od igrišča v I. koloniji, ki spada k II. koloniji, se imenuje Komenskega trg; ulica, ki teče južno in sporedno s Pohočno ulico, se imenuje Viktor Parmova; za železniškim prelazom pri Tržanki cesti se odcepi nova pot — Železničarska ulica; južno od Kacijanerjeve ulice se odcepi od Piharniške ulice ozka pot, ki se imenuje Kocenova ulica. — Preimenujeta se: Ulica Pod mostom v Taborsko, sedanja cesta Ob brodu pa v Metherjevo. — Prošnja Marije Oehm za uporabo lesene lope kot avtogaraje se odkloni. — Z ozirom na vprašanje preureditve I. in II. kolonije se odobri sklep klubovih načelnikov. — Zs vogalno parcelo ob Krekovi in Gosposki ulici se dovoli postavitev trnadstropne strnjene zgradbe, ob gimnaziji pa odprte dvonadstropne zgradbe. — Prošnja Alojzija Peklarja za gradbo apnenice in odprte lope v Tomšičevem dvorodu se odkloni, ker je že l. 1922 sklenil občinski svet, da se dotične parcele zazidajo s stanovanjskimi vilami. — Prošnja kemiindustrije Golež Karol za postavitev bencinske črpalke ob Aleksandrovi cesti se odkloni, ker je dobila že aprila meseca tozadevno dovoljenje Anglo-jugoslov. petrolejska družba.

IV. odsek — poroča obč. svetnik dr. Jerovšek.

Prošnje za subvencije se ne obravnavajo. — Prošnje za znižanje prirastkarine se z izjemo enega slučaja odklonijo. — Nakupi se 24.000 kvadr. m. sveta za II. kolonijo od dr. Schmidererja po 10 Din kv. m. — Radi ureditve Tvorniške ulice se dovoli za parcelo g. Stanogi odškodnina 5000 Din. Z ozirom na prošnjo stanovanjske zadrage uslužbenec juž. žel. za znižanje predpisane zneska pri večji uporabi vode, se sklene, da se zaračuna voda pri večji uporabi po normalni ceni. — Dovolj se vsem prošnjikom nakup raznih parcel. — Prošnji Vinarске in sadjarske šole, da bi se zaračunala uporaba vode po tarifi proste vode, se ne ugodi, ker spada omenjeni zavod k izvenmestni občini. Ravno tako se sklene, da se iztirja od omenjenega zavoda znesek 368.25 Din za večjo porabo vode. — Dovolj se povišanje uradnih legitimacij pri avtovožnji za mestni fizikat in magistratno pisarno. — Z ozirom na dopis Higijeničnega zavoda v Ljubljani glede ustanovitve »Doma narodnega zdravlja«, se sklene, da se zahtevajo v tem oziru od imenovanega zavoda natančnejše informacije. — Ugodi se prošnji uprave glavnega kolodvora glede dobave gramoza po mestni občini za posip kolodvorskega predprostora, ki zelo trpi radi mestnega avtobusnega prometa. — Restavrirani spomenik pri vhodu v novi mestni park prevzame mestna občina v varstvo in oskrbo. — Predlog za preskrbo mestnih ubožcev s kurivom ter povišanje postavke za hiralniško oskrbo mestnih ubožcev se bo upošteval pri proračunu. — Ker je popravilo posameznih avtobusov zelo drago, se sklene, da se slabi avtobusi prodajo. — V kolonijo I. in II. se napelje glavni plinovod. — Z ozirom na prošnjo strojnega osobja mestne klavnice za zavarovanje po mestni občini pri OUZD se sklene, da se prosilci lahko sami dajo zavarovati pri OUZD. — Zand. stanici v Vojniku pri Celju se dovoli določeno število kart za polovično vožnjo na progi Celje—Maribor. — Z ozirom na predlog mestnega električnega podjetja za postavitev reklamnega »kioska« pri stranišču pred frančiškansko cerkvijo se sklene, da se ne postavi, dokler ni interesentov. — Zadeva za popravila ograje in mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju se odstopi gradbenemu uradu. — Izplačilo carine 30.000 Din za rešilni avto se naknadno odobri in se tozadevni znesek vnese v proračun za l. 1929. — Za kanalizacijo odtoka Treh ribnikov se bo po možnosti vnesla tozadevna postavka v proračun za l. 1929.

V. odsek — poroča obč. svetnik Robaus.

Na dnevnem redu je več izjav o krajevnih potrebi. Seja se ob zaključku lista še nadaljuje.

Pred „Jutrom“ kapitulirali...

Gospodje pri »Jutru« so od sile ponosni. Ker je večina v občinski skupščini sama od sebe znižala proračun in s tem tudi oblastne davščine, piše »Jutro«, da je oblastna skupščina kapitulirala pred »Jutrom«. Kar sosedli smo se, ko smo čitali o tej kapitulaciji.

Kako je že rekla muha, ko je sedla volu na rog? Ali ni pogumno privzdignila nogo in zakikrikkala v svet: Mi orjemo?

Zdaj se nam, da je tudi »Jutro« zelo podobno tisti muhi, ko piše, da je oblastna skupščina pred njim kapitulirala.

O ta mogočnost, o ta »jutrovska« velsila! Wie sich der kleine Moritz die Welt vorstell!

Predlog zakona o narodnih šolah II.

Vpliv samouprav na šolo je po tem predlogu napram sedanjemu stanju celo pomanjšan. To se posebno kaže v določbah o postavljanju in razmeščanju učitelstva. Pri nastavljanju začasnih učiteljev odločuje dejansko samo minister prosvete. Čl. 115. določa, da za izpolnjevanje začasnih mest daje ministrstvo prosvete posameznim prosvetnim inšpektorjem iz liste učiteljskih kandidatov cele države potrebno število na razpolago. Pri tem se ministrstvo ozira: a) na njihovo željo, b) na potrebe službe v celi državi in c) na leta službe vohče in posebej v krajih s težkimi življenjskimi pogoji. Iz teh določb vidimo, da je vse premeščanje začasnih učiteljev in nameščanje učiteljskih kandidatov dosledno centralizirano pri ministrstvu prosvete. Postopalo bi se tako-le: Vsak začasni učitelj, ki želi prenesti, ali učiteljski kandidat, ki prosi za namestitev, vložijo prošnjo na ministrstvo prosvete. Tu se sestavi lista prosilcev. Prosvetne oblasti sporoče vsako leto ministrstvu, kolika je pri njih potreba novih učiteljev in ministrstvo jim iz centralne kandidatne liste dodeli potrebne učitelje. O kakem sodelovanju prosvetnih oblasti pri tej izbiri ni govora. Veliko je vprašanje, ali bo res kdaj moglo ministrstvo imeti tako natančen vpogled v interese vseh pokrajin, ali ne bo ravno ta določba napravila samo zmedo pri premeščanju in nameščanju začasnega učitelstva. Da pa je ta določba naravnost nasprotna oni misli o dekoncentraciji uprave, ki jo omenja minister v svojem spremnem pismu — more pač uvideti vsakdo. Dobra bi bila ena centralna državna lista učiteljskih kandidatov, ki bi naj pa obsegala samo tiste kandidate, ki v svoji prošnji za sprejem izjavijo, da žele namestitve kjersibodi v državi, in pa onih, ki po popolnitvi vseh začasnih mest v eni prosvetni oblasti ostanejo brez službe.

Če torej pri premeščanju in nameščanju začasnega učitelstva ni govora o kakem vplivu samouprav, moramo tem manj pričakovati pri nameščanju na stalna mesta. In vendar se tu skuša vsaj na videz nekoliko upoštevati samouprave, in to pri sestavi obhodne komisije za razpored učitelstva (čl. 107.). Člani te komisije so: a) prosvetni inšpektor, b) oblastni šolski nadzorniki, c) najstarejši šolski upravitelj na sedežu prosvetne oblasti, č) ena učiteljica, ki jo izbere učiteljski zbor učiteljc in sedežu oblasti, d) po en član oblastnih odborov (ki je pristojen za šolske zadeve). Dalje je tekst zakonskega predloga nejasen, kajti pri tej točki d) se nadaljuje tako: »... delegiran od administrativno-političnih oblasti, ki spadajo v prosvetno oblast. Administrativno-politične oblasti dohajajo s svojim članom v ono oblast, v kateri je večina njihovih srezov.« Najverjetneje je, da predlagatelj zakona misli za točko d) dodati še točko e), ki se glasi »delegiran« itd. Ako torej n. pr. vzamemo, da ostane ljubljanska oblast zase tudi prosvetna oblast, po številu šol in učitelstva bi bilo to v smislu določb tega zakonskega načrta čisto pravilno, potem bi imela ta namestilna komisija šest članov, ako ostane samo eno oblastni šolski nadzornik za osnovne šole. Od teh bi bil samo pod točko d) imenovani zastopnik oblastne samouprave. Ako s to sestavo primerjamo sedanjo sestavo obeh namestilnih komisij v Sloveniji po odloku min. prosvete ON br. 50.575 od 4. julija 1928, v katerih ima vsaka samouprava od šestih članov dva, vidimo, da je vpliv samouprav pri tem važnem aktu zmanjšan. Še bolj pa je zmanjšan, ker je po čl. 109. vrinjena gotovo ne v interesu poenostavljanja cele procedure in dekoncentracije uprave med ministrstvo, ki končno iz predloga postavlja učitelstvo, in oblastne komisije še osrednja komisija iz treh članov: načelnik oddelka za osnovno šolstvo, referent dotičnega kraja — gotovo dotične prosvetne oblasti — pri ministrstvu prosvete in »najstarejši upravitelj učiteljske šole v mestu« — pač v Belgradu.

Dajateve samouprav za osnovno šolstvo pa se pri tem, ko se zmanjša njihov vpliv na osnovno šolstvo, ne zmanjšajo, ampak zelo zelo povečajo. Po čl. 96. ima vsak učitelj selške državne narodne šole poleg plače in drugih dohodkov po uradniškem istem zakonu pravico do brezplačnega stanovanja, ki mu ga mora po čl. 21. t. z. in čl. 26. dati politična občina in tudi do brezplačne kurjave. To stanovanje pa mora biti po predpisu čl. 96. suho, svetlo ni mora imeti najmanj dve sobi, kuhinjo in klet, druge pritlikline in še vrt. To velja le za selške, ne pa tudi za mestne občine. Dvomim, da je predlagatelj zakona pomislil, kakšno breme nalaga s tem občinam, ki morajo po čl. 194. vse to zgraditi v teku šestih let, in menda pač ni pomislil, da je to tudi davek, ki ga bi plačevala revne podeželske občine v državi, kajti ta bi po čl. 39. uradniškega zakona pridržala stanarino za podeželsko učitelstvo zase. Pa pridejo še druge dajatve.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 16. novembra. Otmar, Neža, Edmund, Albert.
Solnce vzide ob 7.08 in zaide ob 4.22.

† Misionar Urban Nežmah

Včeraj je umrl v Ljubljani v samostanu misionarjev Sv. Vinc. P. gospod Urban Nežmah v častitljivi starosti nad 85 let. Od leta 1881. je s presledkom enega leta (1905—1906) ves čas deloval pri cerkvi presv. Srca Jezusovega kot pridigar in spovednik. Po vsej Sloveniji je bil znan kot vnet ljudski misionar; saj je tekem 40 let premisijonaril vso Slovenijo tja do skrajnih mej slovenskega dela Benečije. Okrog 400 milijonov, pri katerih je rajni sodeloval, izkazuje hišni seznam misionarjev, poleg tega okrog 180 duh. vaj za posamezne stanove. Z izredno ljubeznijo je dolgo vrsto let skrbel za dušni blagor ubogih hiralecev v hiralnici Sv. Jožefa. Zadnja leta, ko so mu telesne moči opešale, vendar ni miroval: neštetokrat je prehodil stopnice s prvega nadstropja, kamor so ga klicali številni duhovniki za sv. spoved. Naj v miru počiva!

★ **Promocija.** Na univerzi v Inostu bo jutri, 17. t. m. promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Stanko Leskovic, sin gospoda Fr. Leskovic, ravnatelja »Ljudske posojilnice« v Ljubljani.

★ **Sprejem na višjo pedagoško šolo v Zagrebu.** Na višjo pedagoško šolo v Zagrebu so sprejeti naslednji meščanskošolski učitelji in učiteljice: Gorup Alfonz, Krško; Zrimšek Danica, Vojnik; Šmid Marija, Brežice; Černej Danica, Maribor; Miklavčič Ema, Tržič; Trobec Joško, Slov. Bistrica; Turk Fortunat, Ormož. Navedeni naj se javijo na rektoratu višje pedagoške šole v Zagrebu, čim bodo razrešeni svoje dosedanje službe.

Ostale vesti

★ **Prodor** je naslov plesne kompozicije, ki jo bo izvajal plesni zbor fantov na akademiji akademskega Orla v soboto zvečer v Ljudskem domu. Začetek: Kaotična masa se skuplja v centru, iz katerega udarjajo zamolkli udarci. Nato se razlije, združuje, prepleta. Ustvarijo se tri skupine, vsak s svojo voljo. Hitijo v centrum. Ne najdejo. So razočarane. Isto se ponovi. Končno najde vsaka v sebi središče in ugotovi skupen cilj. Naval v zadnjem prodoru. Vsaka ovira pade. Konec: Iz neurejenosti se izoblikuje jasen zbor, ki od zmagovalstva pleše in vihti z zastavami urejenih vojska.

★ **Izdajanje letnih legitamacij za nakup inozemskih plačilnih sredstev do 3000 Din mesečno.** Finančna delegacija objavlja uradno: Gospod finančni minister je pod J. br. 2437 z dne 24. septembra t. l. odredil, da smejo pooblaščenke banke in pooblaščenke menjalnice brez specialnega odobrenja generalnega inšpektorata finančnega ministrstva prodajati našim državljanom, kakor tudi inozemcem, ki stalno bivajo v naši državi, za njih osebne potrebe inozemska plačilna sredstva do največ 3000 Din enkrat mesečno na stalno legitamacijo, ki se dobi pri pristojni finančni oblasti. Ta naredba je objavljena v Uradnem listu št. 263-106 z dne 13. t. m. Legitamacije izdaja za samostojne osebe, ki stanujejo v področju ljubljanske delegacije, finančna delegacija v Ljubljani na prošnje, kolokovane s 25 Din, upoštevajoč pri tem upravičenost in umestnost prošnje. Tiskovine za legitamacije stanejo 1 Din za komad.

★ **Prepoved točenja alkoholnih pijač.** V nedeljo se vrše v občinah Dev. Marija v Polju, Grosuplje, Medvode, Moste, Podgorica, Št. Vid nad Ljubljano in Zg. Siška volitve občinskega odbora; vsled tega je v soboto in nedeljo v imenovanih občinah prepovedano točiti alkoholne pijače.

★ **Vijolice v pozni jeseni.** V ponedeljek, dne 12. t. m. je natrgala učiteljica ga. Irgoljčeva pri Sv. Miklavžu pri Ormožu devet krasnih vijolic.

★ **Otvoritev telefona.** Dne 10. t. m. je bila pri poštah Dob pri Domžalah in Lukovica otvorena telefonska centrala.

★ **Sejem v Krškem** (kramarski in živinski) se vrši letos v ponedeljek 26. novembra.

★ **Davek na alkoholne pijače v Avstriji.** Z ozirom na to, da je oblastna skupščina v Ljubljani zvišala davek na vino na 1 Din pri litru, sporočam, da imamo tudi v Avstriji zelo visoke davke na alkoholne pijače: žganje, sadjevec, pivo in vino. Davek na vino, ki se v Avstriji pridelava, znaša 20 grošev pri litru, to je več kot polgredinar (25 gr. sta dva dinarja). Torej imamo tudi na domače vino višji davek nego pri vas. Na vino, ki se uvažuje iz inozemstva, pa znaša avstrijska carina okrog 1 šilinga (8 Din) pri litru. Avstrijske oblasti stoje na istem stališču kot vaša obl. skupščina, da je namreč davek na alkohol prostovoljen davek in da je alkoholizem tako zlo, da je le v blagor ljudstvu, če se omeji uživanje alkoholnih pijač. — Slovenec iz Avstrije.

★ **100.000 Din za pobijanje škrlatinke.** Finančni odsek zagrebške mestne občine je sklenil dovoliti mestnemu odboru za pobijanje epidemij znesek 85.000 Din. Ker je oblastni

Najbolj prikladno in preprosto je
če vzamete
Aspirin
o obliki tablet

Teža vsake tablete je natančno določena (0,5 gr.) Lako in snažne se vzamejo seboj in zaviljejo. Vrže se jo v kovarec vode, kjer hitro razpadejo. Am-pak samo pristne Aspirin-tablete o originalnem zavoju »Boyer« morajo biti!

odbor v isti namen dovolil 15.000 Din, je sedaj na razpolago 100.000 Din za pobijanje škrlatinke.

Resolucije Proforskega kongresa

Kongres Proforskega društva na Sušaku je na predlog ljubljanske sekcije sklenil o absolventih višje pedagoške šole:

1. Višja pedagoška šola mora ostati samo institucija za višjo strokovno izobrazbo učiteljev osnovnih šol in kvalifikacije, katere jim daje ta šola, morajo ostati samo v mejah statutov te šole, da imajo pravico a) na položaje okrajnih šolskih nadzornikov, b) učiteljev in upraviteljev na meščanskih šolah.

Na učiteljskih se morejo postavljati samo v onih slučajih, ako je **pridrodnim potem izpraznjeno** katero mesto, a ni drugega kandidata za to mesto z akademsko kvalifikacijo. Nikakor se ne sme dovoliti, da se odstranjujejo s svojih sedanjih mest na učiteljskih profesorji s fakultetsko izobrazbo, da bi odstopili svoja mesta absolventom višje ped. šole, tem manj, ker to niti ni potreba, saj je tudi na meščanskih šolah in med sedanjimi okrajnimi nadzorniki toliko takih, ki nimajo kvalifikacije za te položaje. Mnogo bolj pravilno je, da se take osebe brez kvalifikacije odstranijo s svojih položajev in da se na njihova mesta postavljajo absolventi višjih pedagoških šol.

1. Zahtevamo, da se odredba čl. 14. pravil o diplomskem izpitu za višji tečaj viš. ped. šol nikakor ne uveljavlja tako, kakor da absolventi viš. ped. šol morajo biti nastavljeni na učiteljskih, ampak da »morejo« (biti nastavljeni) ob gori navedenih pogojih.

3. Zahtevamo, da se pogoji za napredovanje po skupinah za absolvente višje pedagoške šole izenačijo z odredbami za napredovanje profesorjev s fakultetsko izobrazbo.

4. Tudi v nižje razrede srednjih šol se ne morejo za profesorje v I. kat. nastavljeni take osebe, ki nimajo vseučiliške izobrazbe.

5. V ljubljanski in mariborski oblasti nastavljeni absolventi višje ped. šole se naj **takoj** stavijo na razpoloženje ministru prosvete

* To se razume tako, da se morajo določbe čl. 64. in 65. uradn. zakona uveljaviti za absolvente v. p. š., ki torej brez proforskega izpita tudi ne morejo biti uvrščeni v pomožne in glavne skupine I. kat. (od 1.-8. do 1.-4.), kakor to velja za absolvente fakultete; s tem je stigmatiziran čl. 161. fin. zak. za l. 1928-29. kot tak, ki krši že obstoječi uradniški zakon in daje nedopustne privilegije.

DIŠAVE SLON

Maksim Gorkij

Zazubrina

A Zazubrina je bil v teku. Okrog njega je grmel blazni smeh sivih ljudi in Zazubrina je vedel, da baš on sili ljudi, da se tako vsi smejejo. V vsaki njegovi kretnji, v vsaki obliki njegovega šaljivega obraza je jasno pogledovala ta zavest in vse telo se je stresalo od naslade v zmagovalju. Držal je že mačka za glavo, brisal z njegove dlake preobilno barvo in v ekstazi igravca, ki se zaveda svoje zmage nad množico, je plesal in improviziral, ne da bi vstal:

Bratci, prav nič se ne smejte, v pratiko svetnike glejte, maček naj dobi ime, a katero, se ne ve.

Vse se je smejalo okrog množice arestantov, ki je bila v nezavesti od blaznega veselja; smejalo se je solnce na šipah oken z železnimi mrežami, smehljalo se je sinje nebo nad dvoriščem jetnišnice in še celo njene stare umazane stene so se nekako nasmihale s smehljajem bitij, ki morajo veselost v sebi potlačiti, in naj je še tako v njih divjalo. Iz zamreženih šip v ženskem oddelku so gledali na dvorišče obrazi žensk; tudi one so se smejale in njihovi zobje so blesteli v solcu. Vse okrog je bilo nekako prerofeno, vrglo je s sebe dolgočasni sivi ton, ki je prinašal tugo in pobitost in je oživelo, prepojeno z oživljajočim smehom, ki sili kakor solnce celo umazanost, da je bolj dostojna.

Položivši zelenega mačka na travo oazi, ki so se vile med kamenjem in delale dvorišče pisano, je Zazubrina razburjen, sopihajoč in poten kar naprej izvajal svoj divji ples.

Smeh je že potihnil. Bilo ga je preveč in je utrudil ljudi. Tu in tam je še kdo histerično zavreščal, nekateri so se še dalje krohotali, a že v pavzah... Slednjič so se pojavili trenutki, ko so vsi molčali razen Zazubrine, ki je prepeval svojo plesno pesem in mačka, ki je tiho in žalostno mijavkal, plažeč se po travi. Skoro se ni razlikoval od nje po barvi in — najbrž ga je barva oslepila in ovirala njegovo premikanje, — debeloglav in gladek se je brezmiselno plazil na tresočih nogah, se ustavljal, kot bi se bil prilepil v travi in venomer mijavkal...

O poglejte sem, kristjani, kako maček naš pijani, ki je bil prej ves rdeč, zdaj zelen ne ve kam leči!

je komentiral Zazubrina premikanje mačka. — Pa mu ti pokaži, pasji sin, in kaj hitro! — je rekel rdečelasi dečko. Občinstvo je zrla na svojega igravca s prenasitenimi očmi.

— Mijavka! — je obvestil nedorastli arestant, kažoč z glavo na mačka in je pogledal na tovariše.

— Ali bo celo življenje ostal zelen? — je vprašal nedorastli.

— Koliko pa mu bo še živeti? — je spregovoril sivi in visoki arestant in počenil k Mišku. Ko se posuši, se zlepi dlaka na njem in crknil bo.

A maček je presunljivo mijavkal in izzival odpor v razpoloženju arestantov.

— Ali bo poginil? — je vprašal nedorastli.

— Kaj pa, če ga umijemo? — Nikdo mu ni odgovoril. Mala, zelena kepa se je mučila pri nogah teh sirovih ljudi, vsa bedna v svoji nemoči.

— T-ful! spotil sem se! — je vzkliknil Zazubrina in padel na tla. Niso se zanj zmenili. Mladoletnik se je približal k mačku in ga vzel v roke, a ga je takoj položil na travorekoč:

— Ves je vroč...

Potem je pogledal tovariše in alostno spregovoril:

— Glej ga, Miška! Miška ne bo več pri nas. Zakaj ste ubili žival? Vi ste res pravi...

— Morda pa se bo opomogel, — je rekel rdečelasec. Zeleno, brezoblično bitje je venomer brzelo po travi, dvajset parov oči mu je sledilo, a na nobenem ni bilo ne sence smeha. Vsi so bili potrti, vsi so molčali in vsi so stali tako bedni kot ta maček, kakor da jim je razložil svoje trpljenje in da so vsi čutili njegovo bolečino.

— Opomogel se bo! — se je nasmehnil nedorastli in zvišal glas. — Tudi... je bil Miško... pri vseh priljubljen... Zakaj ga mučite?... Bolje bi ga bilo ubiti, ali ne?...

— A kdo je vsega kriv? — je zlobno zakričal rdečelasec. — Ta je prokleti povzročitelj.

— No, — je rekel Zazubrina pomirljivo. — saj smo vendar vsi skupaj sklenili.

Stresel se je kot od mraza.

— Vsi skupaj! — ga je prekinil nedorastli mladič. — Toda ti edini si kriv... da!

— A ti, telček, ne mukai, — je miroljubno nasvetoval Zazubrina.

Siv stavec je vzel mačka v roke, ga skrbno ogledal in nasvetoval:

— Če bi ga v petroleju skopali, bi se barva zmila!

— Po mojem bi ga bilo treba prijati za rep in vreči čez zid, — je rekel Zazubrina in smeječ dostavil: — Najbolj priprosto!

PRIZNANO
najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudl renomirana trdva
J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Nov požig na Gorenjskem

Iz Kranjske gore poročajo: Ze zopet požar. V tretji to leto v župniji. Topot tik ob župni cerkvi v Kranjski gori. Bilo je očitno zopet zažgano. Pretekli terek zvečer kmalu po Avemariji je zapel plat zvona in gasilska trobenta je klicala gasilce skupaj. Začel je goret Jakeljnov hlev; ogenj je kar nenadoma šnil kvišku, pri vseh požarih popolnoma enako. To je bilo dobro, da je bilo brezvetrno in zvečer, ko so bili ljudje še vsi čuječi, posebno pa, da je domače gasilno društvo takoj stopilo v akcijo; kmalu sta bili na mestu tudi društvi iz Podkorena s svojo motorno brigado in iz Rateč. Pridno so sodelovali tudi drugi moški, in ženske so neumorno donašale vodo. Tako se je posrečilo ogenj omejiti na dva hleva: Kavčev in Jakeljnov. Seveda je zgorela vsa krma in orodje, živino so pravčasno rešili. Štiri hiše v neposredni bližini, nekatere oddaljene komaj po par metrov, ki so se užigale, so srečno obvarovali. Tudi župna cerkev je bila v veliki nevarnosti.

Na svatbi zaklal ženina

V vasi Bošnjacih v Ranatu je prišlo te dni do krvave žaloigre. 23-letni kmetski sin Florenc Pavlovič se je oženil in je na svatbo povabil skoro pol vasi. Ze na vse zgodaj je bil Pavlovič popolnoma pijan. Ob desetih dopoldne se je sprl iz malenkostnega vzroka s svojim najboljšim prijateljem Gjorgjem Jeličem, ki je bil tudi že malo pijan. Jelič je pograbil nož in sunil z njim ženina z vso silo v prsa. Pavlovič je bil takoj mrtev. Med svati je nastala velika zmeda. Jelič, ki je bil takoj nato aretiran, je hotel izvršiti v zaporu samomor, kar so mu preprečili.

★ Goljufiva tvrdka s potrebščinami za radio. Ni še dolgo tega, odkar so se pojavili v Sloveniji mameči glasovi tvrdke E. Graeb in F. C. Rottloff, Berlin N9, Gartenstrasse No. 100, ki je ponujala po skrajno ugodnih pogojih radioaparate. Tej ponudbi je nasel tudi neki ugleden ljubljanski gospod, ki je res poslal v Berlin 200 Din, za katere je dobil le potrdilo in tolažbo, da bo radio dobil še pozneje. Radioaparata pa ni hotelo biti od nikoder. Gospodu se je zdelo preneumno predolgo čakanje in je prosil ljubljansko policijo za posezovanje. Ta se je obrnila na berlinsko policijo. Iz Berlina pa so sporočili v Ljubljano, da gre za neko goljufivo tvrdko, proti kateri je vloženih pri berlinskem državnem pravdništvu že več ovadb. Naši ljudje si bodo nemara premislili v bodoče še pošiljati denar v tujino brez potrebe in popolnoma neznanim tvrdkam.

★ Skoraj 14 dni odrezani od sveta. Pri Zgornjem Dupleku vozi brod črez Dravo. Ker pa je Drava v zadnjem času prav nevarno narasla, omenjeni brod ni mogel voziti in ljudje so z žalostjo gledali na to stran Drave. Vidi se, kako krvavo potreben je most v stikališču Mariborskega in Dravskega polja ter Slovenskih goric.

★ Razočarani vlomilci. V noči od 14. na 15. nov. so na postajališču Žirovnica neznan zlikovci z vitrihom odprli uradne prostore in odnesli železno blagajno. V blagajni niso

Naša dijaška mladina proti šundu

Redna letna skupščina Slovenske dijaške zveze, matice in predstaviteljice celokupnega slovenskega katoliškega dijaštva, dne 11. novembra 1928, ugotavlja ob navzočnosti delegatov šestnajstih in njenih članjenih akademskih, bogoslovskih in srednješolskih društev, katerih skupno članstvo sega že v poldrugi tisoč, nevarnost, ki preti slovenskemu narodu z importiranim šundom, ki ga doslej v toliki meri nismo poznali in ki si z njim židovski kapital osvaja tudi našo domovino.

Slovensko katoliško dijaštvo izjavlja svojo odločno voljo, da proti temu nastopi z najostrejšo borbo. Zato proglašuje bojkotiranje vseh trafik in trgovin, kjer se šund prodaja in bo znalo ta bojkot razširiti na čim širši krog.

Stojimo na straži za zdravje slovenskega naroda in pozivamo vse, ki zanj čutijo, predvsem mladino, da nam sledijo.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1928.

Za Slovensko dijaško zvezo:

Niko Kurač, cand. phil.,
predsednik.

Maks Wraber, cand. phil.
tajnik.

našli drugega kot 50 Din in nekaj uradnih aktov. Skoro gotovo isti vlomilci so pred par dnevi poskušali svojo srečo na postajah Podhom in Javornik, pa niso uspeli.

★ Na potu h krstu sina umrl. Na železniški progi blizu Sušaka so našli truplo nekega ponesrečenega moškega, v katerem so pozneje spoznali 50letnega mornarja Jeronima Jurkoviča z Bakra. Jurkovič je bil namenjen s Sušaka domov, h krstu svojega novorojenega sina, toda ker je zamudil osebni vlak, je nameraval počakati na prvi tovorni vlak in skočiti nanj ter se odpeljati domov. Pri skoku na vlak pa se je ponesrečil in padel pod kolesa, pod katerimi je našel smrt.

★ Nesreča zagrebškega mestnega poveljnika. V terek pozno zvečer se je pripetila v Zagrebu na križišču Samostanske in Frankopanske ulice huda nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje zagrebškega mestnega poveljnika generala Stevana Radovanovića in njegove družine. V kočijo, v kateri je sedel general z ženo in sinom, se je zadel tramvaj. Vojak, ki je kočiral, je padel s kočije in se hudo poškodoval, general in njegova družina pa je dobila le neznatne praske. Le malo je manjkalo, da se ni prevrnila vsa kočija. Nesreča je nastala radi nepazljivosti tramvajskega voznika.

★ Velika poneverba v Osijeku. Osiješka policija je aretirala davčnega pripravnika R. radi poneverbe 250.000 Din. Pozneje so ugotovili, da se je v knjigah zmotil sebi v škodo za 100.000 Din, tako, da mu manjka še vedno 150.000 Din. R. je živel zelo razkošno in je zapraviljval cele noči uradni denar. Dasi mu je komaj 22 let, vendar je oskrboval do 22 milijonov dinarjev uradnega denarja. Oblasti pričakujejo, da bo R. rodbina krila primanjkljaj.

★ Iz avtomobila streljal. V okolici Calune v Banatu je bil izvršen še ne pojasnjen zločin. Šofer nekega avtomobila, ki je z blazno naglico drvel skozi vas, je oddal med vožnjo več ostrih streliv. Ena krogla je zadela kmeta Ivana Selmariga in ga hudo ranila. Po tem napadu je avtomobil izgubil s šoferjem brez sledu in ga oblasti še sedaj iščejo.

★ V pijanosti ubil sina. Pred dnevi je bil v vasi Stipanovcih pri Apatinu izvršen grozen uboj. 48-letni kmet Ivan Radosavljevič se je vrnil domov popolnoma pijan. Sprl se je s svojim 20-letnim sinom Markom. V prepiru se je vrgel nanj z nožem in ga večkrat zabodel. Smrtno ranjen se je Marko zgrudil na tla ter v nekaj trenutkih umrl.

★ Velik požar v banaškem mlinu. V banaški vasi Dragutinovem je predčerašnjim pogorel velik parni mlin, last »Karlovskih parnih mlinov, d. d.« Ogenj je izbruhnil v podstrešju in se je že zelo razširil, ko so ga opazili. Pri gašenju so razen gasilcev pomagali še številni delavci in kmetje, vendar pa je bilo gašenje zelo ovirano, ker je silen veter prenašal iskre

na sosednje hiše, katerim je grozila nevarnost, da zgore, zlasti, ker so krite le s tankimi deščicami. Pogorel je ves mlin in 10 vagonov moke. Škoda presega milijonsko vrednost.

★ Beračica s 60.000 dinarji premoženja. V Karlovcu se je pred kratkim neka beračica obrnila s prošnjo na razna karitativna društva, da ji dajo denar, da bi mogla pokopati svojega umrlega moža. Ko ga je pokopala, je pisala svoji hčerki na deželo, naj pride po njo. Hči je prišla, našla pa je mater mrtvo v stanovanju, pri njej pa nič več in nič manj kot 60.000 Din.

★ Nehote osleparjeni roparji. Kmetica Marija Pajsek iz okolice Apatina je hotela te dni iti na trg. Na potu sta jo v gozdu napadla dva moška in jo pobila na tla. V strahu je vrgla roparjema zavoj z denarjem, s katerim sta roparja naglo pobegnila. Sele kasneje je ženska opazila, da je v naglici vrgla roparjema mesto denarja zavoj časopisnega papirja, dočim je ves denar obdržala v žepu. Njeno presenečenje gotovo ni bilo manjše, kakor presenečenje roparjev, ki so mesto pričakovanega bogatega plena odnesli le brezvredni časopisni denar.

★ KAJ JE »SOCIALNI DAN«? Ljubezen do bližnjega je splošna zapoved. Z reševanjem socialnega vprašanja tudi spolnjujejo to zapoved. Če ga ljudje ne bodo rešili mirnim potom, se bo reševalo s krvavo revolucijo kakor na Ruskem. Najmodernejša stališča gle-

de socialnih problemov najdeš v socialni številki »Casa«, ki jo dobiš v vsaki knjigarni za 8 Din. Namesto debelih knjig prebereš ta mali »katoliški šode«, pa veš, kje se v trenulku nahaja glavno težišče socialnega vprašanja. Znanje teh smernic spada k splošni izobrazbi današnjega človeka. Referat g. A. Ušeničnika, ki se nahaja v tej številki, ga je podal tudi radio Ljubljana ob Socialnem dnevu.

★ ŠOFER IN SAMOVOZAC. Spisal inž. Stolja. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 140 Din. Velike važnosti je ta priročna knjiga za vse posestnike avtomobilov in za one, ki nameravajo napraviti šoferski izpit. Obsega konstrukcijo, delovanje in strego modernega avtomobila in je opremljena z mnogimi slikami.

★ KNJIZICA »SLOVENSKO DEKLE« je v tisku. Izšla bo najbrž tekom enega meseca in se bo dobila pri »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Naročila se že sprejemajo.

★ MESTO RIBJEGA OLJA OTROKOM JEMALT. Naše mamicе večkrat z žalostjo opažajo, da otroci kaj neradi jemljejo ribje olje, ki jim ga je predpisal domači zdravnik. Uživati ga morajo, a ga jemljejo le s težavo. Kaj storiti? Nič lažjega, nego to! V vsaki lekarni in drogeriji dobite izbrano zdravilno sredstvo »Jemalt«, ki ima izredno prijeten okus in diši našim malim kakor kaka slaščica. »Jemalt« vsebuje 30% ribjega olja ter mnogo slada, valed česar je velike redilne vrednosti ter zelo lahko prebravljivo. Dobiva se v malih in velikih zavojih.

★ PRI POAPNENJU arterij možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravnih »Franz-Josef«-grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji za notranje zdravljenje so dosegli s »FRANZ-JOSEF«-vodo najboljše uspehe za čiščenje črer celo pri polstransko ohromelih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

DOUBLE SURNJE

najceneje pri

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo opravljajo Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

○ VI. prosvetni večer bo danes zvečer ob 8 v beli dvorani Uniona. Na sporedu je poleg godbenih točk predavanje o potovanju na Kölnsko razstavo in o razstavi sami. Ker je bila ta razstava največja letošnja svetovna razstava, in ker jo je poselilo tudi precej Slovencev, zato bo predavanje, ilustrirano s skioptičnimi slikami, gotovo zanimivo.

○ Za sv. Krištof v Ljubljani je imenovan novi dušni pastir g. p. Kazimir Zakrajšek, ki nastopi svoje novo mesto v soboto dne 17. t. m. Krištofjani bodo novega dušnega pastirja sprejeli v soboto ob pol 4 pop.

○ Allegro maestoso je naslov druge plesne kompozicije, ki bo izvajana na jutrišnji akademiji akademskega Orla v Ljudskem domu. Je idejno nadaljevanje »Prodorac«. Urejenost zbora triumfira in postaja razigrano ljudska. Kar udari na dan zavest poslanstva božjega. Tri trojice zasedajo ves prostor in gradijo zase, a se kmalu združijo v zavesti, da iz razcepjenosti — četudi jih družijo ista ideja — sledi nevarnost za razkroj. Zopet sledi kriza. Napetost med obema skupinama. Posledica je ozmoza, pronicanje obeh skupin. — Z zmago-slavno gesto sledi konec na mestu, kjer se je kaosa v »Prodorac« vse porodilo. — Vstopnice za akademijo se dobijo v Unionski trafiki.

○ Avgusta Danilova otvori s 1. dec. t. l. svojo privatno dramatično šolo. Pouk bo v splošni izobrazbi za potrebno gledališko karijero. Natančne informacije in sprejem reflektantov vsak dan od 11. do 15., Beethovnova 6 III., Ljubljana.

○ V Šiški se je ustanovila nova zadruga pod imenom: Ljudska hranilnica in posojilnica v Šiški, registrirana zadruga z neomejeno zavezo, ki bo začela poslovati 17. t. m. v župnišču Sp. Šiška-Ljubljana VII, Cernetova ulica 20. Uradni dnevi, na katerih vodi posle ž. g. župnik p. Pij Žankar, bodo vsako sredo od 7—9, soboto od 16—18, nedeljo od pol 11—12 izvemšji praznike. Zadruga sprejema vloge in daje posojila članom pod najugodnejšimi pogoji na osebni kredit, hipoteke in tekoči račun. Vloge so povsem varno naložene, ker jamčijo vsi člani zadruge neomejeno s celim svojim premoženjem. Člani načelstva so gg.: Franc Borštnar, viš. nadzornik direkcije drž. žel. in posestnik, kot načelnik; Štirn Anton, veletrgovec in pos.; Kopač Jernej, tovarnar in pos.; Rajner Josip, žel. ur. in pos.; Kerč Anton, uradnik in pos.; Salehar Franc, poštni uradnik in pos.; Hafner Mihael, trgovec in pos.; vsi v Ljubljani. Babnik Anton, uradnik in pos., Potočnik Ivan, kapetan v p. in pos., oba v Gor. Šiški.

○ Električne razsvetljave ne bo v nedeljo 18. t. m. v Sp. Šiški od 6 zjutraj do 5 popoldne, ker se bo predelaval vod za visoko napetost.

○ Naprava mostov na jarke. Opazilo se je, da kljub mnogim pozivom nekateri posestniki v območju mestne občine ljubljanske še vedno napravljajo prehode na svoja posestva oziroma zemljišča s polaganjem cementnih cevi v občestne in druge jarke. — Te cevi, ki se do vrha jarke zastipljejo, imajo večinoma premajhno svetlobo, kar povzroča zajezanje jarkov in zastajanje vode, posebno še zato, ker se cevčasoma pogrezne. Ker je trebjenje jarkov toliko časa, dokler posestniki ne odstranijo teh cevi, skoraj brezplodno delo, opozarja mestni magistrat ljubljanski v zmišlu določbe keranjskega vodnega zakona in pa zakona z dne 23. avgusta 1877 kranj. dež. zak. št. 14, vse posestnike, da je samolastno polaganje cementnih cevi v odvodne

Volitve v SSLU

»Klerikalno mračnjaštvo« iz volivnih bojev prejšnjih let je prešlo letos v »klerikalno nasilje«, v znamenju katerega se letošnji volivni boj pričena, nadaljuje in končuje. Izpovejmo odkrito in jasno: Pri »Slovenski listi« nas družijo edino »le vera v življenjsko moč katoliških idej, ki morejo in tudi bodo osvobodile šlovstvo v znamenju ljubezni a nikdar ne v znamenju sile. Ni naš program in smoter nasilje in nadoblast nekaterih in tudi ne napredna misel brez vsebine, ki se lovi za frazami in osebam in ki ji je tudi nasilje dobro sredstvo, če gre to v račun njihovih volivnih osebnosti.

Kot zagovorniki teh načel gremo za ciljem: »Resnica nas bo osvobodila.« a ravnilo našega delovanja pa bo kakor povsod, tako tudi pri delu v SSLU: »Vršite resnico v ljubezni!

Vsak terek, ki odklanja nasilje pesti in nasilje puhlih fraz ter besedi, in vsak, ki veruje v moč krščanskih idej ter spoštuje resnico ter osebo svobodo vsakogar in ki hoče resnega dela, bo volil

Slovensko listo A.

Pripravljeni smo radi tega svojega prepričanja na posmeh — tudi to je nasilje — a ta nas bo še bolj utrdil v veri v zmago naših idej. Resnica, ki jo bomo vršili v ljubezni, nas bo osvobodila.

jarke strogo prepovedano ter se zajedno vsem prizadetim naroča, da najpозnejše do konca leta 1928. odstranijo iz jarkov vse cementne cevi ter napravijo za prehod odvodnih jarkov lesene ali cementne mostičke, ki ne smejo niti najmanj zožiti profila dotičnega jarke. Mestni magistrat bo dal začetkom prihodnjega leta pregledati vse odvodne jarke in odstraniti vse cevi, katere bi se event. nahajale v jarkih, na stroške posestnika. Vrhutega se mu bo še naložila občutna globa. — Ob tej priliki se opozarjajo vsi zemljiški posestniki, ki imajo parcele ob Poti v Rakovo ježo, da je mestni magistrat iztrebil občestne jarke ob tem stradonu in da se jim sedaj nudi ugodna prilika, da vrežejo med svojimi parcelami odvajalne in mejne jarke za odtok talnih voda ter s tem zboljšajo, oziroma deloma osuše svoja zemljišča.

○ Zima prihaja... Ni je še, ali že se povsod naznanja njen prihod. V zraku visi nekaj težkega, ljudje pa ugibljejo: »Snež boč Mraza sicer še ni, in toplem je še stalno nad ničlo, danes ali jutri pa more že občutno pasti. Vidno znamenje za ljubljanske, da je treba prav kmalu pričakovati zime je to, da so se nagni na Robbovem spomeniku pred magistratom skrili in zavili v lesen oklop, kjer ostanejo na varnem in na toplem tja do prihoda pomladi. Kostonjarjem gre kupčija dobro, kljub hudi konkurenci, ali že se kupci pritožujejo, da je med kostonjem več guilega kot dobrega. Tudi one znamenje bližnjega vremenskega preobrata. Vse kaže na sneg, tega pa neče biti in čim dalj ga bo, tem bolje.

○ Aretirani komunisti. Številni aretiranih komunistov se je radi demonstracij v terek povečalo večerj na sedem. Ako se bo posrečilo dokazati tem sedmim aretirancem, da so razpečavali špirografirane letake s protidržavno tendenco, pridejo po zakonu o zaščiti države pred sodišče in kazen ne bo majhna. Vsekakor pa jih čaka občutna policijska kazni radi nedovoljene demonstracije. Med aretiranci ni nobenega znanega komunističnega voditelja.

○ Izjava. Podpisani izjavljam, da ni resnično poročilo, da sem se ob priliki manifestacij protekli ponedeljek upiral policiji izročiti lepak, ker sploh nisem imel z lepakom nič opraviti. — Kerin I r

○ Lisol. Radi ogorčenega prepira z materjo je večerj zjutraj izšla še ne 10 letna Olga B. v Spodnji Šiški kozarec izola. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico. Njeno stanje je sicer resno, vendar pa je deklet šeIVEN nevarnosti.

JKOLJ
Vse nosi JKOLJ pletenine
ker so najboljše
GRIČAR & MEJAČ, LJUBLJANA

— Kaj? — je zakričal rdečelasec. — A če jaz tebe samega tako? Hočeš?

— Hudič! — je zakričal nedorastli, izpulil mačka iz rok starca in nekam odbežal. Starci in še nekoliko ljudi je odšlo za njim.

Tedaj je Zazubrina sam ostal v krogu ljudi, ki so ga zrl s hudobnimi in temnimi očmi. Zdelo se je, kot bi od njega nekaj pričakovali.

— Saj vendar nisem bil sam, bratci, — je sozalno rekel Zazubrina.

— Molči! — je zakričal rdečelasec in gledal po dvorišču, — ne sam! A kdo še?

— I vendar vsil — je zvonko ušlo šaljivcu.

— U, pesl!

Rdečelasec ga je sunil s pestjo v zobe. Artist se je opotekel nazaj, a tam je dobil udarec v zatilnik.

— Bratci!... — je zaprosil žalostno. A njegovi bratci so videli, da sta dva paznika daleč od njih in obstopili so svojega favorita na tla. Od daleč je bilo mogoče smatrati njihovo gosto skupino za družbo, ki je živahno besedovala. Obkrožen in skrit pod njimi, je ležal Zazubrina pod njihovimi nogami. Zadolneli so poredko zamolkli zvoki — suvali so z nogami po rebrih Zazubrine, suvali so, ne da bi hiteli, brez razjarjenosti, čakajoč samo, kedaj bo kakor kača se zvijajoči človek odkril za udarec noge kakšno posebno ugodno mesto.

Tri minute je to trajalo. Naenkrat je zadonel glas paznika:

Preložil dr. J. S.

Maribor

Mozartov »Requiem« izjava v sredo, dne 21. novembra ob 20 v franciskanski cerkvi pevsko društvo »Maribor«. Sodelujejo ga. Skvarčeva, g. Živko, G. Neralič ter pomnožena vojaška godba. Predprodaja vstopnic v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti ter v prodajalni Höfer, Ulica 10. oktobra. Requiem se izvaja v spomin vseh, ki so padli v svetovni vojni. Čisti prebitek je namenjen fondu za spomenik padlim Mariborčanom oziroma podpori revnih invalidov, vdov in sirot. Za omenjeno prireditelje vlada med Mariborčani največje zanimanje in se pričakuje velika udeležba iz mesta in okolice.

Uprava »Slovenčeve« družnice cenj. trgovce, obrtnike ter interese sploh, v ljudno opozarja, da smejo za nas nabirati noveletna vozila ter druge oglašajo osebe, ki se izkažejo s posebno legitimacijo uprave. Naročila, oddana neopravičenim osebam, se ne bodo objavila in akviziterji ne dobe izplačane običajne provizije.

Blagoslovitev obnovljene in povečane kočice na Klopem vrhu bo v nedeljo 18. novembra. Ob osmih je sv. maša na Smolniku, nato odhod na Klopni vrh. Ob enajstih je pozdrav gostov, blagoslovitev in otvoritev obnovljene in povečane kočice. Blagoslov opravi član mariborskega Aljaževskega kluba. Za okrepčila bo obilo poskrbljeno. Turisti, ki odidejo že v soboto popoldne čez Ruše na Smolnik, bodo našli tudi na Hlebovem domu, kar jim srce in želodec počelita, dobro večerjo, zabavno družbo in prijetno prenočišče. Na svideenje z vsemi, ki smo se našli pred tednom pri Arhe!u!

Francišek Asiški, predstava v 5. dejanjih, se ponovi v nedeljo dne 18. t. m. v Narodnem domu ob pol 17. uri.

Iz Ljudske univerze. V ponedeljek, dne 19. t. m. predava dr. Curčin iz Zagreba o velevažnih temi: Naše državne krize in poti k njeni rešitvi.

Poizkusno streljanje na vojaškem strelišču bo v nedeljo dne 18. t. m. — Za tekmo, ki se vrši dne 25. t. m. ob desetih. Na to se še prav posebno opozarjajo člani Strelske družine.

Nov denarni zavod v Mariboru. Kakor izvevemo namerava ustanoviti ljubljanski »Kmetiči hranilnični in posojilnični dom« svojo podružnico v Mariboru. Omenjeni denarni zavod je v prav tesnih zvezah z g. Pučjem.

Posesno gibanje. Worschejevo hišo v Gosposki ulici je kupil za 640.000 Din ugledni trgovec v Mariboru g. Anton Macun.

Premiñula je gospa Antonija Leškov, delavčeva soproga, stara 35 let. Pogreb bo danes ob pol 16. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Vprašanje posejanja Magdalenkega parka. Maribor se iz leta v leto širi v smeri magdalenskega predmestja. Naravno da narašča s tem tudi število prebivalstva na desnem Dravinem bregu in tudi — potrebe ter želje. O tem vodi v posebni meri račun Olepševalno društvo, ki je še pred nedavnim prišlo s predlogom, da se zgradi ob desnem Dravinem bregu pot, ki naj bi vodila od Dravnega mostu v smeri železniškega mosta. Tekom časa se lahko razvije tukaj krasna promena pot ob Dravi, kakršne v Mariboru sploh nismo imeli. V ta namen je občinski svet že na zadnji seji dovolil večji znesek. Sedaj pa se na predlog omenjenega Olepševalnega društva misli tudi na povečanje Magdalenkega parka, ki je posebno za naše koloniste velike važnosti in ki postaja od leta do leta vse premajhen. Zato se bo obširni predel med Jadrarsko in Dajnkovo ulico rezerviral za povečanje magdalenskega parka ter se bo v tem smislu pozneje izvršila tozadnja parcelacija.

Zakaj Taborska ulica? Stanovanci Pod mostom so se malo ženirali, ker so marširsko obhajali čudni občutki ob sami omenbi te ulice. No, sedaj ni več tako hudo, odkar se je »Drava« zaprla. Pa vseeno — Pod mostom, kaj si človek lahko vsega ne misli ob samem zvozu obeh besed. Da vsi nepotrebitni pomisleki razčenejo, so se obrnili stanovanci na merodajne činitele s prošnjo, da se omenjena ulica preimenuje. Odslej se bo res imenovala ulica Pod mostom — Taborska ulica. Mariborčane pa bo gojovo zanimalo, zakaj neki ravno Taborska. Ime se je namreč vzelo iz zgodovine. Pismeno kakor ustno izročilo pravi namreč, da se je imenoval v srednjem veku Tabor cel predel okoli starega mostu in sicer na magdalenski strani. S tem preimenovanjem je torej zadostno zgodovini našega mesta, še bolj pa sentimentalnim stanovalcem pod mostom.

Prvovrstna izdelaval. Lastni izdelaki. **Srajce za gospode**
bele, najfinejši šifon . . . od 55 do 85 Din
modni ceñir z 2 ovratnikoma . . . od 58 do 80 Din
najfin. mako ceñir, svil. popelin . . . od 90 do 125 Din
zelo trpežne delovne srajce . . . od 30 Din naprej
spodnje hlače, barhent in gradl . . . od 32 Din naprej
trikot srajce, majo in hlače . . . od 32 Din naprej
kakor tudi veliko izbiro prvovrstnih modnih ceñirjev in šifona po izredno nizkih cenah nudi:
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Celje

Peveci in pevke Kat. prosvetnega društva se v ljudno vabijo, da pridejo k današnji vaji polnoštevno v točno ob 8. Gre za nastop na prosvetnem večeru in še za druga važna vprašanja.

Zgradba palače Ljudske posojilnice v Celju je včeraj prešla znamenja, da je dosegla svojo najvišjo točko. Na vogalu je delavstvo postavilo tri lepe mlaje, okrašene s trobojnimi trakovi in narodnih barvah, srednji mlaj pa nosi veliko zastavo. Ob mraku so zažareli s pročeja lampijoni. Vendar pa z dosedaj gradbo še ni dosežena celotna višina stavbe. Okras na pročelju znači le, da je izgotovljen zadnji betonski venec, na katerem bo temeljilo podstřešje, ki bo pa pri tej imponantni stavbi svojevrstno, kakor je svojevrstna in imponična vsa zamisel stavbe. Celo podstřešje bo namreč zidano in bo imelo napram ulici svetla okna. Mesto običajnega lesenega střešnega ograda, bodo stroho nosili železobetonski nosilci. Streha sama bo deloma iz valovitega skrilejca, deloma iz bakrene pločvine. Ako bo vreme stanovitno, bo mogoče prihodnji teden že pričeti s pokrivanjem, česar pa z ulične strani ne bo videti, ker je streha nagnjena samo proti dvorišču. Gradnja palače vzbuja veliko pozornost in vesplošno priznanje tvorcu načrta kot tudi stavebniku. Splošno pa se tudi priznava dalekovidnost in podjetnost Ljudske posojilnice, ki z novo stavbo ne bo le sebi ustvarila trdnih pogojev uspeha, temveč bo ogromno koristila tudi socialnim in kulturnim potrebam Celja in širše ter bližje celjske okolice.

V celjski bolnici sta umrli: Dne 14. novembra Centrih Terezija, 44 letna žena posestnica iz občine Marija Zagorje. — Dne 15. novembra je izdihnil 17letni Plesnik Vinko, sin najemnice iz Smartna v Rožni dolini.

Prvi koledar 1929, res namenjen

poslovnim ljudem, je dr. Černetov Poslovni Koledar 1929. Stane 30 Din in obsega zelo važne zakonite pristojbine, davčne informacije in več drugih, neobhodno potrebnih navedb. — V vseh boljših knjigarnah in pri izdajatelju: Dr. Černe, Miklošičeva 6, Ljubljana.

Slovenci v Italiji

Paberki o zadnjih slavnostih v Juljski Krajini. Začeni od 28. oktobra tja do 4. novembra so bili italijanski listi polni slavošpevov o »fašistski revoluciji«, o desetletnici »italijanske revolucije« v Juljski Krajini in o »veliki zmagi« pri Vittorio Veneto, zlasti pa revolucija koncem oktobra 1918 je bila taktokrat posebno pošastena. »Piccolo« ji je posvetil že mesec dni dan za dnem po cele strani, preteklo soboto pa izredno debelo številko z velikim številom slik, ki jo je poklonil samemu Mussoliniju. Seveda so vsi ti zgodovinski podatki prirojani po svoji, da ne rabimo umetnejši izraz, ki se glasi »pretvarjanje in laž«. Saj je vsakemu otroku že znano, kako je bilo z jugoslovansko torpedovko, ki je šla v Benetke zahtevati pomoč antante in ne Italije, ali sestavo in delovanje raznih odborov v tistih dneh in tudi pozneje. Vse to pa ne ovira vestne pisce, da nagradijo laž za lažjo, da je niso pozabili imena zadnjega njihovega pomagača v tistih dneh. Da se pa tudi skozi gosto mrežo lažje spozna resnico, so v svoji gorečnosti docela pozabili: povsod se prikazuje kot strah slovansko prebivalstvo, ki da tvori večino, iz vsega izbaha, da so več dni pred Italijani, napravili revolucijo Slovani, da ni samo dežela bila v njihovih rokah, temveč da je celo v Trstu bilo vse v slovanskih rokah, ko so se Italijani začeli šele zbuhati, in da so bile na Reki (in kmalu tudi celo v Trstu) prej srbske čete s solunske fronte kakor Italijani iz Piave . . .

Vse to živo, ki naj bi bilo sicer pesek v oči površnim Italijanskim bravcem (zaradi tega se menda tudi ti spisi izšli v dnevniki in ne v obliki knjige!) za bolj pahljavega proučevati ravno v nasprotju, kar je pisanega. Da se je pisec ori tem marsikatero izpodletela, je pri taki izumetnični stvari docela naravno: da ko je glavni vojda fašistovstva na Reki soprodaš D'Annunzio »profesor« (Marpicanti), imenoval v svojem članku o konkurenci med Trstom in Reko »južnotirolske luki« (porti alto-atesinili!). V seznamu italijanskih veleizdajalcev, ki jih je objavil »Piccolo« po uradnem vojaškem seznamu, čitamo imena dr. Gustava Gregorina, ki da je bil član neke skupine dezertierjev v Londonu, trgovca Franca Primesa, ki da je bil blagajnik podpomoega društva emigrantov v Zenevi in . . . celo Andreia Ferfolja iz Doberdoba, ki da je služil kot tolmač v Italiji. (Slednji je sedaj faš. tehnik in zaupnik na Doberdolu.) Kot dokaz pa, kako veliko je bilo navdušenje Trsta ob priliki aneksijske leta 1921., pa je prinesel »Piccolo« sliko Velikega trga v času kraljevega obiska leta 1926. In je pri tem prezrl, da leta 1921. drogov za zastave na Velikem trgu sploh še ni bilo, vsa-akor pa niso še nosili »fašistovskega svežnja in sekire« . . .

O slavnostih samih ni treba zgubiti veliko besed. O njih spontanostni pričajo predvsem ječe, ki so tudi te dal kakor vedno ob teki prilike bile natrpane z »nezanesljivimi elemente«, med katerimi so seveda na prvem mestu Slovani. Navdušenje prebivalstva je bilo naravno nepopisno, saj so morali listi ponovno zahtevati, da se morajo po končnih slavnostih zopet sneti z zastave in nekdo je čisto resno v listu predlagal, da bi morali na to gledati mestne straže in globiti one, ki so prepočasni . . .

Nekaj novega pa je vendar bilo. V Dolini pri Trstu so dne 28. oktobra morali šolski otroci pod vodstvom italijanskega učitelja-dubovnika Giovesija prvič zapeti italijanski in cerkvi. Ispušen iz zavora je bil 3. t. m. odvetnik dr. Ivan M. Čok, ki je že odsedel kazen enega meseca in 20 dni, v katero je bil na znan način, ki vpije proti vsaki pravici, od sodišča v Kopru obsojen po zaslugi tamošnjega faš tajnika dr. De Petrisa.

Razprava proti Paborju in tovarišem, ki so se pred sodiščem v Kopru morali zagovarjati radi prepevanja irendentističnih pesmi, je končana. Prva razprava se je vršila v napetem ozračju in ni bila razvidna, da hoče pretor objektivno presoditi vsa stvar, in je obsodba že apriorično določena, je na drugi razpravi pihal drugič veter, milejši za obtožence. Tudi pretor ni tako insistiral na pribe, da bi iz njih računajoč na njihovo slabo znanje laščne, iztisnil za obtožence neugodne izjave. Tako je pribe Pečar, ki je bil na prvi razpravi arčiaran, češ da je krivo prisegel, potem tolmača ponovno zanikal, da bi slišal peti irendentistične pesmi, Brigadir, ki je zaslusal peti prvi Pečarja, je rekel, da zna Pečar slabo laščino, na vsa njegova vprašanja je odgovarjal: »Sile«. Zdi se mi, da ni razumel Pečar vprašanja, ali so obtoženi vzklicali »živega Jugoslavijca«? Zato je brzkone tudi na to vprašanje odgovoril »da«. Nato je povzel besedo javni obtožitelj koprski občinski tajnik Arcelli, ki je imel svoj govor in zahteve že zapisane. Rekel je, da so vsi obtoženci krivi in zahteva njih obsodbo.

Zagovornik obtožencev dr. Lonzar je začel takole svoj obrambni govor: »So obtožbe, katere italijanski odvetnik srajme v brambo, so pa take, katerih ne sprejme. Ako danes to govorim, tedaj izvršujem samo svojo dolžnost v službi pravice.« Te besede so bile caplatio benevolentiae in prošnja, naj se mu nikakor ne zameri, ako zagovarja take sorte ljudi. Lonzar je za vse obtožence na podlagi izjav pribe zahteval oprostitev glede obtožbe irendentističnega petja v Prešnici. Radi Paborja, ki je bil obtožen poleg tega importiranja spisov, nevarnih državnemu redu, je prošel za najmanjšo kazno. Našli so bili namreč pri njem francosko brošurico o usodi slovanske manjšine pod Italijo. Pretor je oprostil vse obtožence, in sicer: Pabor Romana, Vesela, Kukanjo Angela, Pavletiča, Wilfana Josipa in Ažman Fanico, da so v Prešnici peli irendentistične pesmi in sicer radi pomenjanja dokazov. Paborja je radi importiranja spisov obsodil na en mesec zapor. Pabor je kakor znano, še obsojen na petletno konfinacijo, sedaj bo moral čakati do 26. t. m. v zaporu, da nastopi šele kazno. Po prestani kazni pa bo moral na otok Ponzo, kamor je bil že konfiniran dr. Dekleva.

Konfiniran dr. Dorže Sardoš je dobil kratak dopust. Prišel je v Gorico z Liparskih otokov pod strogim policijskim spremstvom. Mater se med tem že pokopala.

Za kolonizacijo Primorske. Na Primorskem je okoli 41.500 ha zemlje, ki čaka pogoditve, okoli 78.000 ha gozdov in travnikov bi bilo treba izboljšati. Fašistski listi so pričeli kampanjo za takojšnjo pogoditve in melioracijo zemlje, ker bi se dalo na novo zemljo naseliti pristno italijanske kolonije. Z zadovoljstvom pripominjajo listi, da bo kolonizacija toliko lažja, ker se je v zadnjem času iselilo okoli 10.000 Slovencev v Ameriko.

Gospodarstvo

Živinorejske zadruge

Včera smo objavili resolucije sprejete na izrednem obćnem zboru Zadrugne zveze glede živinoreje in mlekarstva. Te resolucije so bile formulirane po izbrnih referatih dr. Basaja in ravnatelja Obersneta.

V naslednjem podajemo glavne misli iz referata dr. Basaja:

Pred vojno je kranjski deželni odbor vodil obširno akcijo za pospeševanje kmetijstva, posebno pa živinoreje. Napredek je bil od leta do leta očitnejši in tisto dobo bi lahko danes imenovali zlato dobo naše živinoreje.

Podpiranje in pospeševanje živinoreje se je vršilo potom živinorejskih zadrug. Prvo je ustanovil pok. župnik Tomaž Rožnik leta 1906. za selško dolino v Selcih. Število zadrug je na Kranjskem od l. 1909. naprej hitro naraslo in leta 1913. smo imeli že 66 živinorejskih zadrug.

Deželni odbor je dajal za podpiranje živinoreje velika sredstva. Ni pa podpiral samo z denarjem, ampak skrbel je tudi za živinorejske strokovnjake, dobre organizatorje in za izobraževanje ljudstva v umni živinoreji. Temu so služili posebni živinorejski tečajji, ki so trajali 6 do 8 tednov, in pa predavanja. Ustanovljeno je bilo zveževališče za biko in telice.

Cela dežela je bila razdeljena v tri pasemska okrožja: Gorenjsko za pingavsko, Notranjsko za simentalško, Dolenjsko za sivo alpsko pleme.

Veliki so bili tudi prispevki deželnega odbora pri nakupu čistokrvne plemenske živine, ki jo je oddajal rejcem običajno za polovično ceno.

Svetovna vojna je živahno delovanje ne samo prekinila, uničila je tudi sadove prejšnjega dela. Prizadevanja, da bi se delovanje živinorejskih zadrug poživilo, je ostalo večji del brezuspešno. Živahno delujoče zadrug se le izjema.

Glavne razloge, da je bilo onemogočeno v povojnih letih delovanje živinorejskih zadrug, je iskati v slabih valutarnih razmerah, ki so pospeševale samo špekulacijo s prekupčevanjem živine, in pa v dejstvu, da ni bilo nobenih činitelev, ki bi delo zadrug podpirali in pospeševali. Kmetji sami pa so gledali le, da postavijo živino v prejšnji stan po kvantiteti ne pa po kvaliteti.

Spremenjene razmere po vojni so zahtevale tudi, da se spremeni program živinorejskega pospeševalnega dela. Ta je sedaj povzdignil živinoreje z izboljšanjem domačih in vdomačenih pasem. Poprej so se čistokrvne plemenske živali uvažale iz Švice in iz Tirolskega. To je sedaj vsled denarnih razmer skoraj nemogoče. Zato je treba paziti smotrene izbire (selekcije) izboljšati domačo čistokrvno pasmo. Pri tem so živinorejske zadrug neobhodno potrebne.

Preskrba in vzdrževanje plemenjakov je pri nas, kjer prevladuje mala in srednja kmetija, mogoče le potom zadrug. Zadrug se tiste, ki morejo vršiti tisto obširno podrobno delo selekcije, ki obstoji v vodstvu matičnih knjig, rodovnikov, kontrolnih molžah in krmiljenju, oskrbovanju vzreje najboljših telet, preskrbi pašnikov itd.

Zadrug se tudi najprimerneje, da skrbijo za izmenjav plemenskih živali in za dobro uvrečevanje vzrejenih plemenskih glav. Važna naloga je tudi širjenje pouka in pa zanimanja za živinorejo, zlasti med fanti in mladimi gospodarji.

Premovanje je treba urediti tako, da se pritegnejo zvraven zadrug, ki bi dajale komisijam podatke potrebne za ocenjevanje živine. Vsa pomoč za pospeševanje živinoreje, ki jo daje država in samouprava, bo najbolj dosegla svoj cilj, če se daje zadrugam, ne pa poindincem. Tudi občine bi morale misliti na pospeševanje živinoreje.

Organizacija živinorejskih zadrug v inozemstvu, posebno pa v Švici, naj nam bo v zglede, kaj je mogoče doseči s podrobnim delom. Mi moramo gledati, da postanemo Švice v Jugoslaviji, to je, da bomo mi zalagali ves Belkar s plemensko živino. Če dvignemo živinorejo potom zadrug, bomo dvignili tudi mlekarstvo in tako zvišali enega glavnih dohodkov našega kmeta. Z delom v živinorejskih zadrugah moramo začeti takoj, ker se je začelo sedaj tudi veliko in intenzivno delo oblastnih samouprav na tem polju.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 8. novembra 1928. (Vse v milij. Din, v oklepajih razlika napram izkazu z dne 31. oktobra 1928.) Aktivna: Kov. podlaga 383,6 (+4,6), posojila 1711,0 (+0,7), račun začne zamenjave 292,1 (-2,0), saldo raznih računov 668,6 (+14,0); pasiva: bankovci 5819,0 (+433,1), račun začne zamenjave 292,1 (-2,0), državne terjatve 203,9 (-15,5), obveznosti 644,7 (+1,7); ostale postavke neizpremenjene.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Prva žebljarska in železobetonska zadruga v Kropi in Kamni gorici, r. z. z. o. z. Iz računskega zaključka te zadrug za 30. junij 1928 posnemamo, da se je število zadrugnikov zmanjšalo od 141 na 129: Ves promet je narasel od 1926-1927 na 1927-1928 od 65 na 74,8 milij. Din. Izboljšanje položaja je razvidno iz večjega brutodobička: 1,8 milij. Din (1,67) in povečanju bilančne vsote od 3,7 na 5,7 milij. Din. Lastna sredstva so ostala skoro neizpremenjena, deleži in rezerve 0,6 milij. Din, pač pa so narasli upniki od 0,2 na 1,2 milij. Din od 2,9 na 3,9 milij. Tuja sredstva so povečala preimenne od 0,5 na 1 milij. in nepremičnine od 0,07 na 0,2 milij. in zaloge sirov in od 0,4 na 1 milij. in dožniki od 0,7 na 1,4 milij. Čisti dobiček znaša 19,845 Din (12,485 Din). Ker mora zadruga posluževati se v znatni meri tujih sredstev, so se v juliju t. l. povišali deleži na 4000 Din, kar pa naravno še ni razvidno iz te bilance. S tem se bodo lastna sredstva povečala in se bodo stroški za obresti izposojenega denarja znižali.

Jela, lesna industrija v Sarajevu izkazuje v bilanci za 1927/28 (30. junij) na kapital 5 milij. Din 1,7 milij. Din čistega dobička, dočim je še 1925/26 zaključila z izgubo 0,9 milij. Din.

Srbska posojila pred haaskim sodiščem. V torek dne 13. t. m. se je začela pred Mednarodnim sodiščem v Haagu (Cour permanente de justice internationale) razprava o srbskih predvojnih posojilih. Francoske lastnike zastopa g. Basdevant, pravni svetnik francoske vlade in g. Albert Montel od prizivnega sodišča v Parizu. Našo državo pa zastopata belgijanski vseučiliški profesor g. Spasojević in g. Albert Devèze, sodnik iz Bruslja. Kakor sedaj poročajo, je razprava odgodena.

Mednarodna avtomobilska razstava v Berlinu ima nekaj oddelev, ki se o njih največ govori. To so Mercedes-Benz, Brennabor, tovarna zobatih koles a. d., in Continental. Mercedes-Benz kaže z velikim uspehom svoj v Nemčiji prvič razstavljeni 8cilindrski voz. Tudi beli voz, ki si je priboril nemški grand-prix, zelo obudujejo. Zelo zanimivo so tudi krasno karosirani mali Mercedes-Benz mo-

deli. O njih več pisati je naravnost nepotrebno. — Brennabor razstavlja svoje znane solidne vozove, ki so splošno priljubljeni. Posebno pozornost vzbujajo 3literski Cabriolet s palubo na kolesih, ki so zelo lahko zapira. Ta zanimiva novost bo kmalu splošno uvedena. Tudi 1½ literski vozovi so lepi v konstrukciji in liniji. — Zelo številno se obiskuje oddelek tovarne Zahradfabrik A. G. v Friedrichshafnu na Bodenskem jezeru. To je največja tovarna na vrste na kontinentu. Svetovnoznani so njeni »ZF« izdelki, ki jih uporabljajo nemške in inozemske avtomobilske. Izdelki so precizno delo in zelo poceni, ker se izdelujejo v velikanski množici. Številni razstavljeni vozovi so opremljeni s »ZF« izdelki. Četrtri razstavljavec, za katerega se tudi zelo zanimajo, je Continental s svojimi slovitimi obročji, ki so danes zelo popularni. Conti razstavlja vedno samo dobre izdelke.

BORZA

Dne 15. novembra 1928.

DENAR

V deviznih tečajih je omeniti učvrstitev Trsta in Berlina, dočim so tečajji drugih deviz ostali neizpremenjeni. Dočim cel teden ni bilo zaključnega na borzi privatnega blaga, je bilo danes v devizah Trst, Newyork in deloma London zaključeno privatno blago. Promet je bil srednji.

Devizni tečajji na ljubljanski borzi

15. novembra 1928.

	povpraš	pon.	srednji	sr. 14. XI.
Amsterdam	—	2285,50	—	—
Berlin	1355, —	1358, —	1356,50	1356, —
Bruselj	—	791,34	—	—
Budimpešta	—	992,84	—	—
Curij	1094,10	1097,1	1095,60	1095,60
Dunaj	798,50	801,50	800, —	800, —
London	275,67	276,47	276,07	276,07
Newyork	56,85	57,04	56,94	—
Pariz	—	222,41	—	—
Praga	168,37	169,17	168,77	168,77
Trst	297,32	299,32	298,32	298,28

Zagreb, Berlin 1354—1357, Curij 1094,10—1097,10, Dunaj 798,50—801,50, London 275,67—276,47, Newyork 56,84—57,04, Pariz 221,41—223,41, Praga 168,37—169,17, Trst 297,30—299,30.

Belgrad, Bruselj 79,984—79,284, Berlin 135,5 do 135,8, Budimpešta 991,34—994,34, Curij 1094,10 do 1097,10, Dunaj 798,5—801,5, London 275,67 do 276,47, Newyork 56,84—57,04, Pariz 221,41—223,41, Praga 168,37—169,17, Trst 297,32—299,32.

Curij, Belgrad 9,1275, Berlin 128,78, Budimpešta 90,52, Bukarešt 3,1275, Dunaj 73, London 25,19, Newyork 519,60, Pariz 20,295, Praga 15,3975, Trst 27,215, Sofija 3,75, Varšava 58,25, Madrid 83,70.

Dunajska borza radi praznika ni poslovala.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Pradedna 920 den., Kred. zavod 175 d., Veveč 110 den., Kranj. industr. 308 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Šečir 105 den.

Zagreb, Drž. pap.: vojna škoda ar. 433—434, kasa 433—434 (433); termini: 12. 439—440, 2. 446 do 447, agrari 53,50—54. Bančni pap.: Union 56,50 do 57,50 (57), Poljo 17,50—18, Kred. 85 den., Jugo 88,50—90 (89), Lj. Kr. 127—128, Nar. 7150 bl., Praded. 920—925, Srpska 151—151,50, Tem. 135 do 140, Kat. 38—39, Ind. pap.: Guttman 200—205, Slavonia 5—6 (5), Slaveks 100—105, Danica 150 do 155, Drava 505—530, Sečerana 470—475, Osj. ljev. 175—190, Brod. vag. 300—320, Union 305—320, Isis 20—23, Ragusa 450—495, Trbovlje 480—490, Veveč 114—115, marec 120—125, Nar. šum. 16 den., Piv. Sar. 300 bl., Mlin. 19,50.

Belgrad, Narodna banka 7010, vojna odškodnina 433,50, 12. 439,50—440, Izvozna banka 1060, Beogr. zadr. 7000, 7 odst. inv. pos. 85,25—86.

Žito

Radi nakupov velikih mlinov zlasti osješkega je položaj za pšeno čvrstejši in je precej težko dobiti promptno blago, vendar so cene danes še neizpremenjene. Lajpske koruze za promptno dobavo tretino sploh ni na ponudbi, vendar je tendenca za to blago nekoliko oslabela, radi česar je pričakovati nazadovanja cen. Več kot časa primerne suha koruza z garancijo zdravega dospetja se ponuja po 250 Din sremška naklad. postaja. Krmilni ječmen velja po kvaliteti 270—290 Din baška ali sremška postaja. Položaj za mlevske izdelke in krmila je neizpremenjen. Kupčija se pri nas drži v normalnih mejah.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene in ni bilo na borzi zaključov.

Novi Sad, Pšenica: bč. in sr. 240—242,50, bn. 237,50—240, Oves: 247,50—252,50, Koruza: 120.—1. 250—252,50, 3.—4. 277,50—282,50, 3.—4.—5. 280 do 285, 4.—5. 282,50—287,50, bč. suš. 267,50—272,50, Fižol: beli 870—880, Ječmen: 235—260, pol. 285 do 290, bar. 295—300, Moka: 0 g 350—360, št. 2. 330 do 340, št. 5. 310—320, št. 6. 270—280, št. 7. 255 do 265, št. 8. 205—215, Otrbi: brez izpremenbe. Promet: 7 vagonov pšenice, 7 koruze, 3 ječmena, 10 moke in 7 otrobov.

Budimpešta, Tendence omahujoča. Pšenica: marec

Sveta življenje in vrvenje

Peter Klemen:

Slovenski kurir in njegova smola

(Popotni spomini iz danih dni po prevratu.)

(Dalje.)

Gospod stotnik je res prišel. Zapovedal je najprej, naj stopijo vojaki skupaj, civilisti skupaj. Seveda je že od začetka posvečal več pozornosti vojakom. Izprašal je vsakega, kje, v kakih okoliščinah in kdaj je bil ujet. In ko je vsak po svoji poštenosti povedal vzrok svo-

Clani novega Poincaréjevega kabineta: Zgoraj: minister za javna dela Loucheur, ministrski predsednik Poincaré in justični minister Barthou; spodaj: notranji minister Tardieu, zunanji minister Briand in finančni minister Chéron.

tega ujetništva, ga je prekinil poveljnik s kratkim: Bon! (dobro) in šel k naslednjemu. Povedati so znali ti gospodje vojaki res mnogo, a kaj čudnega, saj so se pripravljali na odgovore tri do štiri leta.

In šlo je hitro z izpraševanjem. Vsak je govoril in lagal hitro, saj se je delal že mrak.

Prav za prav sem občudoval te vojake, ki so razpolagali s tako obširnimi materijali svoje življenja, odkar so jih bili ujeli Nemci. In v tem pripovedovanju je zrastle vsaka malenkost do neba, vsaka beseda »boche« je zvenela kot kanon.

Prišli smo na vrsto tudi civilisti: mi trije iz Jugoslavije, poljski Jud in romunska baraba.

Najprej nas je ozmerjal, da smo embusqués (ljudje, ki so se v vojski skrivali v različnih pretvezanih, da jim ni bilo treba iti v jarke). Šele, ko sem mu pojasnil, da nismo Francozi, se je pomiril in nas pustil do besede.

Razložil sem mu, da gremo v posebni misiji na Francosko, povedal sem mu, da smo prišli v Italijo pod angleškim protektoratom, a da so nas Angleži poslali v Castelfranco, da nas Francozi pošljejo dalje. Apeliral sem na Francijo in njene zastopnike, ki so bili vedno prijatelji svobode in zaščitniki tlačanih in zatiranih. Prosil sem ga, naj nas on vzame pod svojo zaščito in nam pomaga z vročih tal v deželo svobode, bratstva in enakosti. Ponoval sem mu, da gremo tja zaradi finančnih in gospodarskih vprašanj, potožil sem mu, da pri nas stradamo, a tudi mene je prekinil s hladnim: Bon.

Ni bilo videti, da bi ga moja pridiga kaj ganila, in ko sem mu predstavil svojega političnega sotrpina, ju je kar prešel z besedami: Yougoslave, Yougoslave, in nato je preiskal obisti Judu in Romunu.

Tako se je nehale naše prvo zasliševanje. Prišel je nato francoski polkovni zdravnik, nas po vrsti vprašal, če smo vsi zdravi, in odredil, da moramo vsi zdravi in nezdravi

pod — tuš, češ, da je tuš po dolgem potovanju dobro krepilo za zdravje.

Rekli smo mu, da nismo vojaki, a on je bil mnenja, da se moramo pokoriti vojaškemu povelju tudi mi, saj se civilist na potu ravno tako lahko umaže in okuži, kakor vojak. Sicer pa je mislil, da je najboljši, če se ravnamo tudi mi po vojaških predpisih, ker smo z vojniki potovali in z vojniki tudi prišli v Castelfranco. Egalité pour tous (Enakost za vse)!

DVANAJSTO POGAVLJE.

V francoski vojašnici. Menaža. Postelja v slami.

Kako smešni postanemo ljudje, kadar smo v stiski. Vedel sem sicer, da nam ta zdravnik ne more dosti pomagati, a nisem si mogel kaj, da ne bi tudi pred njim spustil vznesene govorance po jugoslovansko.

Radovedno me je gledal gospod medicinar, ko zlepa ni bilo konca mojih pojasnil, a prekinil me ni, dokler mu nisem iztresel vsega, kar je težilo mene, potnika iz Jugoslavije.

Obljubil mi je, da bo govoril s komandantom o naši stvari, se enkrat je naročil, da se tušu nihče ne izogne, ker je vsakemu potniku potreben, in je šel na obisk k svojim bolnikom.

Rude me je prosil, naj ga izgovorim vsaj pri naredniku, ker je bil prehladen, a ta mož je imel več zmisla za ukaze zdravnikov kot za zdravje kakega potnika iz Jugoslavije. Hajdi, vsi smo morali iti, brez razlike narodnosti in stanu.

Nova rumunska vlada: ministrski predsednik dr. Maniu (levo) in ministra dr. Vaida in Mihalake.

Po kopeli smo zopet naleteli na francoskega častnika, neki podporočnik je bil, in na splošno željo Rudeta in doktorja Goboviča sem moral znova naviti svoje litanije o naši misiji in njenem velevažnem potu. Mož me je bolje umel kot oba prejšnja, in rekel je po daljšem razgovoru, da je imela italijanska armada v vojski posebno srečo že zaradi tega, ker so se je tudi Grki udeležili, kajti drugače bi bila italijanska vojska zadnja in najslabša.

»Ta je naš,« smo si mislili, »ta nam bo pomagal.« A ko sem omenil, naj nam vsaj on pomaga na pot, ki je nujna, neodložljiva, je rekel, da je njegov »stari« zelo čuden človek, ki nam bo delal mogoče še kake ovire.

»Nič ne de,« sem menil nato, »samo da pridemo iz Italije in da nas ne izročite italijanskim oblastem.«

»Bomo že gledali, da pridete na kak način stran od tukaj,« je pripomnil in odšel.

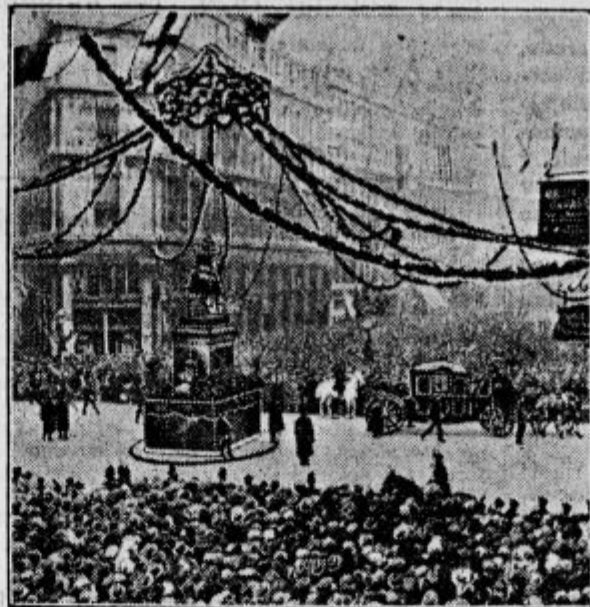
In zopet nas je dobil v roke gospod narednik. Rekel je, da mora človek zvečer jesti, ponoči pa spat.

Sli smo z njim. Peljal nas je najprej v skladišče za kruh. Vsakemu je dal poldrugi hleb belega, malodane maslenega. Doktor Gobovič je bil kar očaran. Prvič se je nasmešnil tisti dan. Rude je bil v zadregi, ker vsega kruha ni mogel zbasati pod pazduho in se je moral zateči h kovčku, v katerega je pa tudi spravil samo pol hleba. »Moj Bog, smo li v obljubljeni deželi,« sem si mislil, »ker je kruha v tolikem izobilju.«

Sli smo dalje. Prišli smo v klet, polno velikih in malih sodov.

Kletar, bil je prijazen caporal (desetnik ali kaprol), nas je najprej vprašal po imenih, ki si jih je notiral v dnevni protokol. Nejasno nam je bilo, čemu nas prepeljuje po kletih. A videlo se je takoj, da bomo tudi tu nekaj »fasali«. Vprašal je, če ima kdo kako steklenico. Oglasil sem se, da jo imam jaz. Izvlekel sem iz kovčka stekleničico, v katero mi je bil prijatelj v Ljubljani nalil brinjevca. Caporal mi jo je natočil do vrha, a zdelo se

* Francozi rabijo za ta pojem izraz stouchers (tuš).

Novi londonski lord-mayor, sir Kynaston Studd (desno), je slovesno nastopil svojo službo. Mesto je bilo sijajno okrašeno; novi veliki župan se je peljal na magistrat v zgodovinski svečanostni kočiji (levo).

mu je vendar le premalo. »C'est trop petit! C'est trop petit!« je godrnjal sam pri sebi in mi vročil polno steklenico temnordečega vina. »Bon,« je rekel, »natočil bom za vse tri štiri litre vina v večjo steklenico, a jutri mi jo morate vrniti. To je porcija za danes zvečer in jutri popoldne.«

Zakaj se je potopila »Vestris«

Vsa poročila soglašajo v tem, da je bil potopljeni parnik »Vestris« že skrajno obrabljjen. Ze 1. 1919. je parnik na potu v Indijo zadel težka nesreča. Nastal je na njem silen požar, ki so ga pogasili šele po štiridnevem obupnem gašenju. Sedaj je bil parnik zavarovan samo za 2.7 milijona mark. Mogoče je, da so se na starem parniku ob viharnem vremenu razmajale plošče in je začela udirati voda. Vendar ta poškodba ni mogla biti posebno velika, ker se je ladijska razvalina še v torek držala nad vodo in so rešili z nje pet oseb. Usodna napaka je morala biti v natovorjenju ladje. Na ladjah se morajo naložiti tovari tako, da se tudi ob najhujšem premetavanju ne premaknejo z mesta. Če ladja s tovari ni popolnoma natrpana, treba torej na njegovem mestu ograditi tako, da se ne more premakniti. Ako se to ne zgodi, se začne natovorjeno blago ob hudem zibanju ladje pomikati proti oni strani, na katero vihar ladjo nagiba. Najprvo se to godi počasi, proti koncu pa zdrkne vse naenkrat. Ladja se nagne na stran in v krajšem ali daljšem času potopi. Prav to se je zgodilo na parniku »Vestris«.

Kdo dobi Noblovo nagrado?

Za Noblovo literarno nagrado so tekmovali letos: Nemec Thomas Mann, Norvežana Sigrid Undset in Olaf Duun, Angleža Galsworthy in Chesterton, Francoz Bergson, Italijan Ferrero, Rusa Gorki in Mereškovski ter Američana Sinclair Lewis in Theodore Dreiser. Doslej so prejeli Noblovo literarno nagrado: 4 Francozi in 4 Nemci, 3 Angleži, po 2 Norvežana, Danca, Šveda, Italijana, Španca in Poljaka ter po 1 Švicar, Belgijec in Indijec; Rusija in Amerika doslej še nista dobili Noblove nagrade.

Tri ruske polarne ekspedicije pogrešajo

Ruska akademija znanosti v Petrogradu poroča, da je v popolni neizvestnosti glede treh ruskih polarnih ekspedicij, od katerih že mesece ni nikakega poročila. Ena ekspedicija je odplula 12. avg. 1928 pod vodstvom Pingina na ladji »Polarnaja Zvezda« proti zapadni obali velikega Ljahovega otoka, da bi na Rtu. Tih ustanovila aero-hydro-meteorološko in radijsko postajo. — Druga ekspedicija, pod vodstvom Hminikova, se že ni javila z nikakim znamenjem od meseca maja letos. Ta ekspedicija se je pečala s hidrološkimi deli na reki Jan (v Jakutskem ozemlju) do njenega ustja in bi se bila morala že davno vrniti v Jakutsk. — Od tretje ekspedicije, ki jo je vodil Čistov, že šest mesecev ni nobenega poročila. Ekspedicija je imela nalogo, da na otoku Taimar ustanovi opirališče za letalo »Sovjetski Sever«.

»Zakaj pa povsodi pripoveduješ, kako dobro znam kuhati, ko dejansko niti krompirja ne znam skuhati?«

»Nekaj moram vendar navesti v opravičenju, da sem te vzela.«

V dveh — treh vrstah

Noblovo literarno nagrado za l. 1927., ki se lani ni podelila, je Švedska akademija priznala francoskemu pisatelju Henry Bergsonu, nagrado za leto 1928. pa 46-letni norveški pisateljici Sigrid Undset.

Ameriška dedščina. 23-letna služkinja Marija Novaček iz Breitenaua na Zg. Avstrijskem je prejela te dni iz Amerike obvestilo, da ji je tamkaj umrl oče in ji zapustil 60.000 dolarjev gotovine in dva hotela v Kaliforniji. Pokojni Novaček se je bil pred leti kot rokodelski pomočnik poročil z neko deklo; ko se je imelo roditi dete, je odšel v Ameriko. Novačkova žena je kmalu nato umrla in hčerko Marijo so oddali v sirotišnico v Lincu. Z 12 leti je morala iti služiti in si je morala do danes trdo služiti svoj kruh. Oče ji je pred vojno parkrat pisal in poslal par dolarjev, potem pa se ni več oglasil. Sedaj ji je zapustil ogromno premoženje. Dekle je izjavilo, da se žida v svoji domovinski občini sirotišnico in bolnico; posebno vesela pa je, da se bo mogla sedaj poročiti s svojim izvoljencem — revnim poljskim delavcem Al. Huberjem.

Roparski napad na cestni železnici. V vozu cestne železnice v Gelsenkirchenu sta predsednikom dva maskirana roparja z revolverjem v roki napadla poštnega uradnika, ki je imel s seboj vrečo denarne pošte. Iztrgala sta mu vrečo in ušla.

Fingiran napad postal resnica. Sluga tvrde Fanto-Spiritus v Pardubicah, Jirousek, si je hotel prilastiti 140.000 Kč, ki jih je moral nesti v neko banko. Nagovoril je svoje domače, naj izvrše nanj navidezen napad in odneso denar. Domači so to storili; kmalu nato so našli Jerouska v cestnem jarku dejansko mrtvega. Vrv, ki so mu jo bili domači vrgli okrog vratu, so pretesno zadržnili, tako da se je Jerousek zadušil.

Zakon Benvenuta Hauptmanna, sina znamenitega nemškega pisatelja Gerharda Haupt-

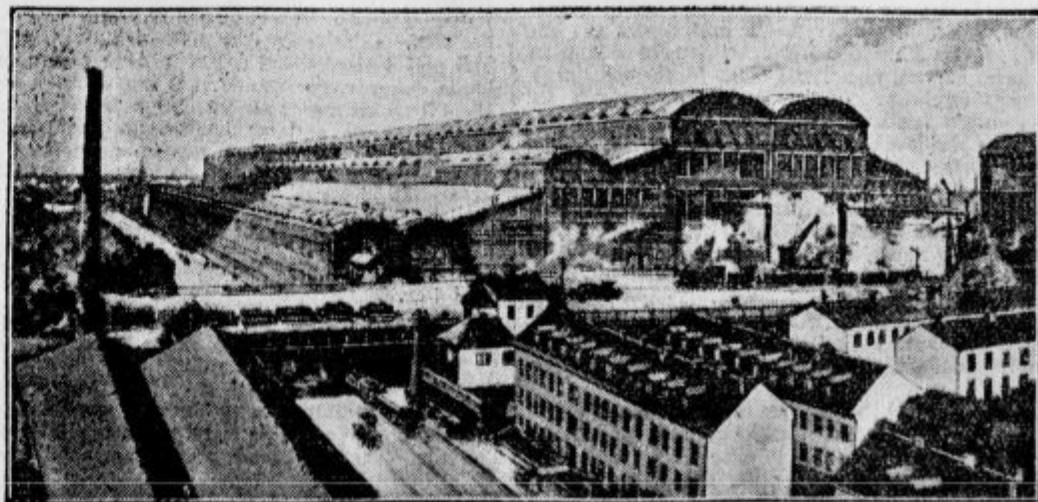

Dr. Walter Simons, predsednik državnega sodišča v Berlinu, in vladni predsednik Bergemann v Düsseldorfu, ki vodita pogajanja za rešitev težkega spora v kovinski industriji. Vsa Nemčija želi, da bi se spor čim preje sporazumno poravnal.

mann, s princezino Schaumburg-Lippe je berlinsko deželno sodišče proglasilo kot neveljavno, ker ima princezinja nenormalna nagnjenja. Zakon je trajal dva meseca.

Bombni atentat v Dublinu. Na spomeniku kralja Viljema in Jurija II. v Dublinu je bil ob priliki desetletnice premirja izvršen bombni atentat. Oba spomenika sta poškodovana.

Požar v ruskem kinu. V Hodircu pri Voronešu na Južnem Ruskem je nastal v kinu med otroško predstavo požar. Mnogo otrok je v plamenih našlo smrt.

Kruppova tovarna za stroje v Essenu, v kateri zaradi izpora vse delo počiva.

N. Litvinov, brat ruskega ljudskega komisarja M. Litvinova, ki je s pomočjo ponarejene stampijke ruskega trgovinskega zastopstva v Berlinu izdal potvorenih menic za 4 milijone mark. Litvinov je pobegnul in ga še niso zasačili.

Za duha in srce

Berlinsko gledališko življenje

Za razvoj berlinskega gledališkega življenja se mi zdi zelo pomembni le datum: pred enim stoletjem, ko je živel Berlin še sladko bidermajersko dobo in imel približno 200.000 prebivalcev, je imel dvoje gledališč. Kraljevo operno in dramsko gledališče. Danes pa govorimo o Berlinu, mestu štiri-idesetih gledališč. In v to število nisem vstrel zabavnih gledališč povprečnega nivoja. Nikakor pa nočem prezreti opernih gledališč in novih revijskih teatrov, za katerih umetniško stopnjo jamčijo najnadarjenejši operetni skladatelji Lehár, Oskar Strauß in Leo Fall. Vsekakor se pa še vedno dobro uveljavljajo mojstri klasične operete Strauß, Mil-licker, Suppé, ki so tudi moderni opereti dali kolikor toliko historično bazo.

Najbolj karakterističen za visoko gledališko kulturo tega velenesta je močan dotok velikih gledaliških umetnikov v Berlin, ki šteje danes v svoji sredi umetnike kot Werner, Krauss, Klöpfer, Janninga, George, Kortner, Bassermann, Moissi, Sokolof, Moser, Bergnerjevo, Thimigovo, Massary, da se omejim le na najvažnejše. In reširajo Karlheinz Martin, Reinhardt, Piscator in Jessner. Državno gledališče goji poleg klasične drame vse dramske proizvode do stare berlinske veseligrice. Intendant Jessner in njegovi režiserji skrbijo za moderno vpri- zorištev in v tem pogledu resno konkurirajo moderno usmerjenemu ljudskemu gledališču in Reinhardtovim vpri zorištvam. Odločen modarasti in genialni eksperimentator Piscator, ki je s svojimi vpri zorištvami vzbudil pravcato revolucijo v gledališkem življenju, je začel ostal sicer brez lastnega gledališča, oznanja pa njega otvoritev s 1. januarjem 1929. Operna gledališča skrbijo za dostojne in umetniško dovršene vpri zorištev, katerim dajejo znameniti pevci še poseben sijaj. Prvovrstni in močni orkestri, odlični dirigenti in komponisti, znameniti slikarji — vsi ti so zbrani v skupnem delu.

Tudi na polju sodobnega plesa in baleta so zlasti koreograf svetovnega slovesa Laban in nemška mojsterska plesalka Mary Wigmann izrazite osebnosti, ki niso le berlinskemu in nemškemu umetniškemu življenju, ampak svetu sploh prinesli obilnih darov. Mesto štiri-idesetih gledališč! Ne število — ogromno skupno delo — imponira.

Sicer so v Nemčiji mesta s starejšo in bogatejšo gledališko kulturo. Berlinska gledališka zgodovina beleži komaj eno stoletje. A v tem stoletju se zvrsti rapiden razvoj nekdanjega ubogega, malega ribiškega mesta.

S knjižnjega trga

Ksaver Meško: Na Poljani To, gotovo Meškovo največje in najboljšo literarno delo, posvečeno domovini s sladkostjo in bridkostjo ljubljenskemu, je pravkar izšlo v novi izdaji v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Povest je pisatelj na novo predelal. Ker je knjiga v prvi izdaji že

zdravna pošta, bo gotovo ta nova izdaja našla odziva pri ljubiteljih lepe knjige. O delu samem in o novi izdaji prihodnjič kaj več! Oprema knjige je naravnost izvrstna. Tako se spodobi. Knjiga stane broš. 25 Din, vez. 38 Din. Priporočamo prav toplo.

Kitež, ruski katoliški vestnik. Štev. 7—10, julij-oktober ima to-le vsebino: Ot redakcii. Diodor Kolpinski; »Rerum Orientalium« (Po pov. Papak. Okr. posl. ot 8-9. 1928. T. B.: Rus, Vizantija i Rim v XI.—XIII. v. Knjaz Izjaslav (Dimitrij) Jaroslavovič i otnošenija Ruskoj cerkvi v ego vremena k Rimu i Vizantii (1054—1078). Spectorator: Ne tak prosto. Diodor Kolpinski; Jurjev monastir (stihotvorenje). D. K. Horošaja brošjura. V. V.: Družja Rossi. D. K.: Vostočni Institut. † O. Mihail Andreev O. I. (nekrolog). Kitež izhaja v Varšavi, Ul. Mazowiecka No. 11, ter se vsem, ki se zanimajo za zblizanje katoliške in pravoslavne cerkve, toplo priporoča.

Adam Ravbar. Besedilo k (enakoimenovani) opereti. Spisal Josip Lavtižar. 1928. Samozaložba. Rateče-Planica. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Slovenska narodna pesem, ki opeva Adama Ravbarja, je po besedilu pričujoče operete razširjena v štiri dejanja. Seveda niso to dejanja v polnem pomenu besede, marveč le značilni zaključki štirih dejanj, ki pa se niso vršila in izvršila pred našimi očmi. Vendar tudi kot dejanski zaključki so ti prizori dovolj dramski, tako da pride bojevitja zgodba in oseba Adama Ravbarja do precejšnje veljave. Narodna pesem je neprisiljeno razpletena na vsa štiri dejanja in pisateljevi stihit so pogostokrat tako preprosti in nekak narodni, da jih težko ločimo od narodne pesmi »Adam Ravbar«, če je dobro ne poznaš. Poleg te osnovne narodne pesmi so v posamezne prizore povzete še nekatere bojevite narodne popevke. Videli in slišali smo četrtro dejanje operete na odru, o priliki Škofove tridesetletnice v Ratečah, v pisateljevi župniji. Petje in dejanje, oboje, je napravilo na poslušalce in gledalce prijeten vtis in prepričanje, da bo opereta na naših vokalnih odrih dobrodošla. Saj so to prizori in napevi, ki se bodo tako lepo podali našim selskim fantom in dekle- tom. Spretno je sulak pisatelj svoje pero zlasti tam, kjer je bilo treba podčrtati posebno pomembne zgodovinski dogodki n. pr. smrt Hasen paše, poraz Turkov na Ahacljev dan, zmagoslavna vrnitev Adama Ravbarja. Pisatelj je s svojo opereto brez dvoma dosegel, kar je njej uvodoma želel, saj dodal slavnemu junaku naše zgodovine nekoliko več sijaja. A. M.

Internacionalni letopis javnega prava. Interna- cionalni institut za javno pravo, ki je imel svoje zborovanje v Parizu, je sklenil izdajo letopisa, ki bo zaznamoval vse spremembe državnih ustav in važnejših javno pravo tikaajočih se zakonov.

po zaslihanjih preko bližnjih njvij in trav- nikov. Drugeče bi bilo treba čisto zapreti za pre- met najmanj za dobo enega meseca. Bi bilo to dopisniku »Domovinec« ljubše, ko bi bili vsi »pre- bivalci za to dobo odrezani od sveta? Zakaj pa se dopisnik »Domovinec« še do danes ni zaletel v okrajno cesto Šmarjeta-Laško, ki je bila tekom dveh-treh mesecev radi gradnje vodovoda tako razruvana, da je bilo dejansko radi tega na tej cesti že več neprilik. Avtomobili so se prevračali celo v grape. Nam ne pade niti na misel, da bi radi tega očitali županu dr. Rošu kako najmanjšo malomarnost. Seveda »klerikalec« dr. Godnič je pa za gornje nedostatke odgovoren in se ga mora napačati, samo, da ne bodo ljudje zvedeli, kdo ima zasluge pri novih mostovih.

Rogaška Slatina

Umet je znani gasilec in kleparski mojster g. Josip Lilek. Bil je samo nekaj dni bolan. Imel je lep pogreb, katerega so se udeležili številni tovariši iz Rogaške Slatine, Rogatica in Straže.

Vojno pokopališče in spomenik padlim tu- jcem se slovesno blagoslovil v nedeljo 11. t. m. Na žalno proslavo je dospel iz Ljubljane bivši vojni kurat g. Fran Bonač, ki je imel lep govor. Po žalnem cerkvenem opravilu je bil razgovor med župani in odborom podružnice Zveze sloven- skih vojakov radi določitve prostora za spomenik 133 padlim iz domače fare, ki bo monumentalna umetnina in posebnost spomenikov v Sloveniji ter se bo postavil na idiličnem holmcu pod svetokrižko šolo.

Der. Mar. v Polju. Prihodnjo nedeljo imamo občinske volitve. Dolžno pristaveš SLS je, da se vse Jo zadnjega udeleže volitev. Pojdite na vo- lišče že v dopoldanskih urah.

Sporti

ZADNJE KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA. V zadnjem kolu nogometnega prvenstva se srečata para Ilirija-Jadrana in Reka-Svoboda. Ilirija bo imela v Jadrano dokaj trdega nasprotnika, ker se moštvo Jadrana nahaja od tekme do tekme v boljši formi. Posebno rezultat poslednje nedelje proti Slovani je za Jadrana nad vse časten in po- rok, da bo tudi proti Iliriji pokazal lepo in efektno igr. Bolj napeto bo pa vsekakor srečanje med Re- ko in Svobodo, starima rivaloma za prvo mesto L. b razreda. Oba kluba imata enako število točk, po goaldiferenci vodi pa zaenkrat Svoboda. Rezul- tat visi tu čisto v zraku in bo le trenutna boljša kondicija enega ali drugega moštva odločilna. Obe tekmi se vršila na igrišču Ilirije in sicer Reka-Svoboda ob 18.30, a Ilirija-Jadrana ob 15. Dopoldne ob 10.15 nastopita na istem igrišču rezervi Ilirije in Jadrana.

STADION KOT ŠOLA.

Nemška visoka šola za telesne vaje vidi svojo glavno nalogo v razširjenju in poglobljenju te- lesne vzgoje. V študiju šestih semestrov vzgaja ta šola telovadne in sportne učitelje; obenem pa pre- skrbi potrebne in praktične temelje vsem onim, ki delujejo na polju telesnih vaj kot voditelji mlade, kot učitelji na šolah in v društvi, itd. Ti nadaljevalni tečajji, ki trajajo po večini 14 dni, po- menijo za šolo dajanje in jemanje; na eni strani uči šola vse novodobne skušnje prakise in znanosti v obliki, ki je prirojena ciljem in sestavi učnega tečaja, na drugi strani pa poročajo udeležniki te- čajev zmeraj na novo o potrebah in skušnjah v mestih in na deželi ter preprečijo s tem, da učenje ni enostransko znanstveno, brez stika z življenjem. Od leta do leta dobiva visoka šola za telesno vzgojo več prijav organizacij, društev itd. za pri-

10.000 Din jamstva za Albus Zvono milo!

z ZVONO-MILOM

parete brez vsake muke
se naprav-
lja iz naj-
boljših in
najbolj izbranih masti. Vaše perilo bo
trajalo večno, ako uporabljate
ZVONO-MILO.

Za pristnost vsakega kova ZVONO-mila

jamci z
10.000 dinarji

„ALBUS“ TVORNICA MILA

reditev uvodnih in nadaljevalnih tečajev. Leta 1927 je bilo tečajev 27, udeležencev 1197. Za letos so računili s 35 tečaji pa jih je bilo 42, udeležencev 1820. Nemški stadion, kjer se tečaji vršijo, je bil od 26. marca do 13. oktobra prenesto v obratu, tudi v času olimpijskih iger; v tem času niso hoteli privedi nobenega tečaja, a naval je bil prevelik in so jih vseeno prirejali. Včasih se je vršilo po več tečajev naenkrat, po 2, 3 ali 4. Taka šola vrši dobrodelno delo največjega obsega.

Pastirja Nacka nabil

Pasel je Nacek neko nedeljo po travnikih svo- jega očeta domačo goved. Proti večeru jo je gual domov, takrat pa ga je počakal za grmom ob cesti Jernej, ki Nacka iz ne ve se kakšnega vzroka ne more. Jernej je ob tisti priliki Nacka zgrabil za roko ter mu iz nje iztrgal palico, s katero je bil Nacek zaganjal živino. S tisto palico je jel Jernej neusmiljeno udrihati po Nacku. Ko je ubogega fanta dovolj premlatil, ga je izpustil in mu še po- smehalo naročil: »Sedaj pa le brž teči za ži- vino...!« Pretepeni Nacek je komaj prilezel do- mov in legel v posteljo. Jernej trdi, da je Nacka nabil zato, ker je po njegovem pasel živino. To pa ni res in če bi tudi bilo res, nima Jernej kar tako pretepati ljudi in si sam delati pravico — tako je dejal sodnik in je Jerneja obsodil na 200 Din globe ali na 2 dni zapore.

Tvrčka Julio MEINL

uvoz kave in čaja — priredi v svoji podružnici
Šelenburgova ulica šte. 3
dne 16. t. m. poskusno kuhanje kave, in
dne 17. t. m. poskusno kuhanje čaja.
Poskušnje se dele brezplačno in ob tej pri- liki se lahko naši cenjeni odjemalci prepričajo o pravilni pripravi kave in čaja.
Tem potom opozarjamo naše cenjene odje- malce, da se prodaja MEINLOVIH IZDELKOV nahaja samo v podružnici
Šelenburgova ulica šte. 3
ter posebno opozarjamo odjemalce svoječas, druge, sedaj ne obstoječe podružnice za potrebni nakup.

Radio

Programi Radio-Ljubljana
Petek, 16. nov. 12.30 Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18.30 Predavanje o gospodin- stvu, predava Cilka Krekova. — 19 Francoščina, poučuje dr. Stane Leben. — 19.30 Ljudska umet- nost, predava dr. Stane Vurnik. — 20 Radio-kvar- tet. — 22 Poročila.
Sobota, 17. nov.: 12.30 Reproducirana glas- ba in borzna poročila. — 18.30 Delavska ura: Ob- seg in pomen nezgodnega zavarovanja, predava taj- nik OUZD Stanko Likar. — 19 Nemščina, poučuje ga. dr. Piskernik. — 19.30 Človek in priroda, pre- dava vseuč. prof. dr. Veber. — 20 Recitacije. — 20.30 Koncerti godbe drav. div.; vmesne speve poje ga. Kunova-Lipkoviška: 1. Glinka: iz opere »Zivlje- nje za carja, 2. Cajkovskij: Niti besede, dragi!, 3. Grječaninov: Uspavanka, 4. Gliero: V solzah. — 22 Poročila.

Drugi programi

Petek, 16. novembra.
Zagreb: 17.15 Lahka glasba — 20.35 Sonate za violo. — Bresslau: 16.30 Koncert — 20.15 »Tro- janke«, igra po Evripidovi tragediji. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert — 16.30 Komorna glas- ba — 20 »Ena noč na Karlovem tynu«, sluhogra- — Leipzig: 20 Zenski terceti. — Stuttgart: 19.30 Koncert Schubertovih skladb; nato zabavna prire- ditev. — Bern: 20 Spevoigra — 21 Orkestralna glasba — Katowice: 18 Koncert — 20.15 Prenos simfoničnega koncerta iz Varšave. — Rim: 17.30 in 20.45 Instrumentalna in vokalna glasba.

Rabite Tungstram barium-elektronke

Langenberg: 17.45 Popoldanski koncert — 20.05 Lahka glasba. — Berlin: 17 Zabavna glasba — 21.30 Koncert za klavir in orkester (Toch). — Dunaj: 11 Koncert godalnega kvarteta — 16 Mo- derne dunajske operete — 20.05 Schubertova gla- ba — 21.30 Koncert mandolinskega orkestra. — München: 16.30 Zabavana glasba — 19.35 »Vaška šola« opera v 1 dej. (Weingartner); nato »Mojster Andrej«, komična opera v 2 dej. — Milan: 20.50 Simfonični koncert. — Budapest: 12.20 Opoldanski koncert tria — 17.45 Baletna glasba — 19.30 Pre- nos iz opere — 22.30 Koncert ciganske kapele.

Naznanila

Ljubljansko gledališče
Drama:
Začetek ob 20.
Petek, 16. novembra: TAJNA DOLGEGA ŽIVLJE- NJA (Stvar Makropulos). Red A.
Sobota, 17. novembra: ŠVEJK. Izven.
Nedelja, 18. novembra ob 15 pop.: MODRI OSLI- CEK MIŠKO, mladiška predstava. Izven. — Ob 20 zvečer: KROG S KREDO. Izven.
Ponedeljek, 19. novembra: KUKULI. Red D.
Opera:
Začetek ob pol 20.
Petek, 16. novembra: BOCCACCIO, opereta. Red D.
Sobota, 17. novembra: ČAROBNA PIŠČAL. Red B.
Nedelja, 18. novembra ob 15. pop.: POLJSKA KRI, opereta. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 19. novembra: Zaprt.

Ljudski odbor v Ljubljani
Nedelja, 18. nov. ob pol 8 zvečer: »PODOBAR«, ljudska igra s petjem, godbo in plesom v 5 dejanjih.

Mariborsko gledališče
Petek, 16. novembra ob 20: DIVJI AVTOMOBIL- LIST. Gostovanje Hanni Niese.
Sobota, 17. novembra ob 20: OBLAKI, ab. A. Pre- mijera.
Nedelja, 18. novembra ob 15: ON IN NJEGOVA SESTRA — Ob 20: OGNJENIK. Pri znižanih cenah. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Stalna prosveta ima nočoj ob 8 v Jugoslovani- ski tiskarni sejo.
Podporno društvo »Zveza sluškinj« vprizori krasno igro »Prisegam«, in sicer v nedeljo 18. nov. ob pol 8 zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Je tridejanka s petjem, ki bo nudila občin- stvu mnogo zabave in smeha.
Na simfoničnem koncertu godbe drav. div. oblasti, ki se vrši v ponedeljek 19. t. m. v Unionski dvorani, sodeluje pianistka Jadviga Poženelova. Mlada umetnica je po absolviranem ljubljanskem konservatoriju nadaljevala svoje študije v Parizu pri znameniti franc. pianistki Blanche Selva. Gdč. Poženelova je koncertna pianistka v pravem, naj- čistejšem pomenu besede. Njene tehnične spretno- sti so tako visoke, da obvlada vse težkoče, ki jih stavlja posameznikom skladatelji na izvajajočega umetnika. Njena globoka interpretacija pa ji omo- godja, da poda vsako skladbo v najpopolnejšem iz- vajanju. Na tem koncertu igra C. Franckove sim- fonične varijacije za klavir in orkester. Predpro- daja vstopnic v Matični knjigarni.
Ruska Matica in Ruska ljudska univerza pri- redita v soboto 17. nov. v balkonski dvorani uni- verzit predavanje univ. prof. Aleksandra Makie- cova o »Ruskem pedagoškem kongresu v Pragi in o vprašanju denacionalizacije«. Začetek ob 19. — Vstop prost.

Ore

Akademija orlovskega odseka na ljubljanski univerzi je pred durmi. Vse br. Ore iz Ljubljane in okolice, kakor tudi cenj. občinstvo tem polom ponovno vabimo, da se akademiki udeleže. Pred- prodaja vstopnic v Unionski trafik. Naj za tiho in vztrajno delo izve tudi širši krog ljudi, ki jim bo akademija zopet pomnožila vero v našo mladino.
Podpredsedniški tečaj se bo začel v ponedel- ljek 19. t. m. ob 8 zjutraj. Prijavitelci, naj se torej oglase vsaj do 8 v pisarni S.O.Z. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori.
Celjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, 18. t. m. predsedniški dan združen s tečajem za prodsednike in podpredsednike. Dnevni red: 1. Prosvetne tekme. 2. Prosvetni tečajji. 3. Poživilje- nje sestankov. 4. Predlogi (poročila odsekov) 5. službustni. Prosimo, da se od vsakega odseka ude- ležita tega tečaja predsednik in podpredsednik. Tečaj se začne ob 9 v Orlovskem domu.

Dopisi

Kranj

V počastitev spomina pokojnega dekana An- tona Koblarja se bo odprla spominska plošča na hiši sirotišnice v Kranju. Kakor znano, je ustano- vil sirotišnico v Kranju dekan Koblar leta 1910. In postavil prvo poslopje iz sredstev Vincen- cijeve konference; ko pa je videl uspešne salove svojega dela, je postavil iz lastnih sredstev še drugo večjo hišo, ki naj bi služila namenom Gos- podinjске šole. Da se ohrani spomin na njega za vedno, se bo odprla spominska plošča nad vrati prve hiše sirotišnice v nedeljo 18. t. m. ob 11 dopoldne. Z odkritjem bo združena kratka spomin- ska slavnost, katere se udeležijo sorodniki in vsi drugi prijatelji blagega pokojnika.

Št. Jernej na Dolenjskem

Zdravniki. Kakor čujemo, je kupil od g. Maj- zelja g. zdravnik dr. Treuz »Kastele«, kamor se baje v kratkem naseli. Tako dobimo tudi v Št. Janž, kar smo že davno želeli, dobrega zdravnika.
Taloti so pokradli iz zidanice Vodeničarja iz Cerovega loga v noči od sobote na nedeljo precej vina. Tudi pri g. županu Videtu na Zvabovem so že enkrat poskusili, pa jim ni bila sreča mila.

Trbovlje

☆ **Lokali pošte** na »Vodah«. Pošto ravnateljstvo vabimo vljudno, da si ogleda naval občini- stva ob času odpiranja poštnega urada. Mi smo mnenja, da prostor dvakrat dva metra za 20.000 prebivalcev ne zadosta.
☆ **Zivljenje se je navetilo** in se hotel za- strupiti neki krojaški pomočnik iz Trbovelj. Še pravočasno je prišel zdravnik in ga rešil.
☆ **Pri novonapravljenem bazenu** občinske kopalnice so počila betonska tla in stena proti hribu, ker ni bil preračunjen pritisk talne vode tudi od spodaj navzgor.
☆ **»Za čast herojev«**, dramo iz francoskega bojišča prirede to nedeljo v Društvenem domu igralci Zdrženja vojnih invalidov iz Ljubljane.

Naznanio.

Spoštovanemu trboveljskemu prebivalstvu pod- pisani najvljudneje naznanjam, da sem si z ozirom na to, ker sem slišal, da so cene avto-vožnje v Trbovljah precej visoke, nabavil največji in naj- ugodnejši večji avto in se zaradi slabih časov od- ločil, da bom prišel prevažati cenjene potnike v najkrajšem času z večjim, novim avtobusom, in sicer po sledečih, stalnih znižanih cenah:
od kolodvora do Sušnika Din 2—
od kolodvora po pošte L. Din 3—
od kolodvora do Breznika Din 4—
od kolodvora do trga Trbovlje Din 5—

Za obilen poset se priporoča
Ferdinand Arzenšek.

Laško

Predpotopni domisleki. »Domovinec z dne 3. t. m. se zaganja v cesto Šmarjeta—Brezno in trdi, da se nahaja ista sedaj v takem stanju, da preli opasnost večjih nesreč. Dopisnika tega lista vprašamo, zakaj ni kritiziral te ceste tedaj, ko je bil gerent iz vrst SDS? Priznamo, da je promet na tej cesti v tem času precej oviran. Ampak pričakovali bi od dopisnika »Domovinec«, da pove tudi vzrok tem nedostatkom. Po zaslugi sedanjega gerenta dr. Godniča in posestnika g. Napreta se namreč gradijo na tej cesti 4 novi betonski mu- stovi in je okrajna cesta speljana na teh krajih

